

ปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย

(Factors affecting economic recession in Thailand)

โดย

นางสาว ธิตาภรณ์ แหนคำ

เสนอ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

เศรษฐศาสตร์ศาสตร์บัณฑิต

สาขา สหกรณ์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง (1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจถดถอยในระยะยาวที่ส่งผลต่อการเกิดเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย ทั้งนี้ เศรษฐกิจถดถอย (Economic Recession) หมายถึง ภาวะที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวหรือหดตัวลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีกวัดจากการลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริง (Real GDP) อย่างน้อย 2 ไตรมาสติดต่อกันซึ่งมักส่งผลต่อการว่างงาน การบริโภค การลงทุน และรายได้ของประชาชน โดยงานวิจัยนี้อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากตัวแปรทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงภายในประเทศ อัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ ค่าใช้จ่ายภาครัฐ การลงทุนภาคเอกชน การใช้จ่ายภาคเอกชน ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยภายในประเทศไทย ดุลการค้า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ราคาน้ำมันดิบ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา อัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ และวิกฤตทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษาแบบจำลองสมการเกี่ยวเนื่อง (Simultaneous Equation Model :SEM) และ Seemingly Unrelated Regression (SUR) โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณรายไตรมาสตั้งแต่ปีตั้งแต่พ.ศ. 2556 ถึงพ.ศ. 2566 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การใช้จ่ายภาครัฐ การลงทุนภาคเอกชน ดุลการค้า ค่าจ้างแรงงาน อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนและค่าจ้างมีแนวโน้มสอดคล้องกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในระยะยาว ขณะที่อัตราเงินเฟ้อและอัตราการว่างงานส่งผลเชิงลบต่อการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศ นอกจากนี้ราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับการลงทุนภาคเอกชนและการบริโภคภาคเอกชน ซึ่งเป็นผลกระทบระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจด้วยกัน และอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกามีผลต่อเสถียรภาพทางและทิศทางของเศรษฐกิจของไทย

คำสำคัญ: เศรษฐกิจถดถอย, ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริง, การเติบโตทางเศรษฐกิจ, ประเทศไทย, แบบจำลองสมการเกี่ยวเนื่อง

Abstract

This research aims to study (1) the factors affecting the contraction of real gross domestic product (Real GDP) in Thailand and (2) the long-term trends of recession-related economic variables contributing to economic downturns. Economic recession refers to a prolonged slowdown or contraction in economic activity, typically indicated by a decline in real GDP for at least two consecutive quarters, which often leads to rising unemployment, reduced consumption, declining investment, and lower household income. The study analyzes quarterly data from 2013 to 2023 using a quantitative approach based on key macroeconomic indicators: real GDP, unemployment rate, inflation rate, government spending, private investment, private consumption, average wages, trade balance, real interest rate, crude oil prices, the annual growth rate of the U.S. economy, exchange rate, and major economic crises. The analysis employs the Simultaneous Equation Model (SEM) and Seemingly Unrelated Regression (SUR) to identify both direct and indirect relationships among the variables. The findings indicate that significant factors influencing real GDP contraction in Thailand include government expenditure, private investment, trade balance, average wages, exchange rate, and the U.S. economic growth rate. Private investment and wages show a consistent positive correlation with long-term Real GDP expansion. Conversely, inflation and unemployment are associated with declines in domestic economic growth. Additionally, increases in crude oil prices are linked to changes in private investment and consumption, suggesting complex interactions among economic variables. Exchange rates and Annual Percentage Change in Real GDP of the United affecting the stability and direction of the Thai economy.

Keywords: Economic recession, Real gross domestic product, Economic growth, Thailand, Simultaneous Equation Model

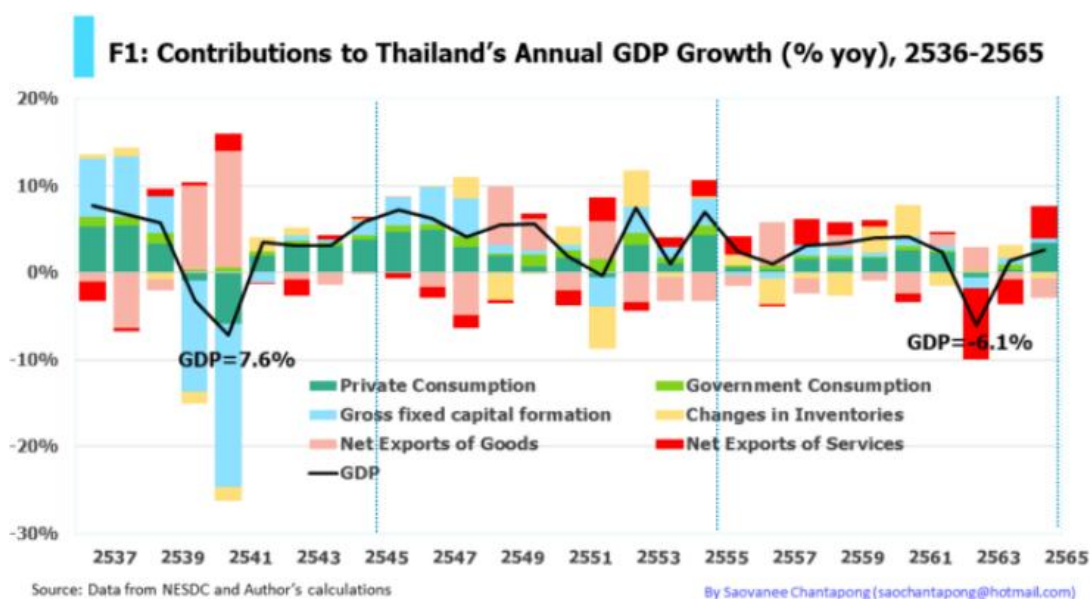
สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	4
1.1. ที่มาและความสำคัญ.....	4
1.2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	7
1.3. ขอบเขตงานวิจัย.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจถดถอย.....	9
2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการเกิดวิกฤตและสงคราม.....	12
2.3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.4. กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	18
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	19
3.1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	19
3.2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	19
3.3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	20
3.4. แบบจำลองที่ใช้ในงานวิจัย.....	21
บทที่ 4 ผลการศึกษา	24
4.1. ข้อมูลทั่วไปของตัวแปร.....	24
4.2. อธิบายผลของการวิจัย.....	28
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะงานวิจัย	36
5.1. สรุปผลของงานวิจัย.....	36
5.2. ข้อเสนอแนะงานวิจัย.....	37
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก	42

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ที่มาและความสำคัญ

ภาพที่ 1: การเติบโตของ GDP รายไตรมาสของประเทศไทย พ.ศ. 2536-2566

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566

จากวิกฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” เมื่อปีพ.ศ. 2540 ที่ผ่านมานับเป็นเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยวิกฤตดังกล่าวเกิดจากความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจที่สะสมมานาน ทั้งจากการขาดเสถียรภาพในนโยบายการเงินและการคลัง การพึ่งพิงเงินทุนจากต่างประเทศอย่างมาก ไปจนถึงการบริหารจัดการหนี้ที่ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤตดังกล่าว ได้แก่ การลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ (Real GDP) อัตราการว่างงานที่เพิ่มสูงขึ้น การล้มละลายของธุรกิจหลายภาคส่วน และการลดลงของความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบในหลายมิติ ทั้งการลดลงของการจ้างงาน รายได้ประชาชน การบริโภค การลงทุน และความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ดังภาพที่ 1 ซึ่งเป็นการเติบโตของ GDP รายไตรมาสของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2536-2565 เห็นได้ชัดว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจมีความผันผวนสูง ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2555 โดยเศรษฐกิจไทยเติบโตในอัตราที่ดี แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2556-2565 การเติบโตชะลอตัวลงอย่างมากจากผลกระทบของเหตุการณ์ต่างๆ (เสาวณี จันทะพงษ์, 2567) โดยได้วิเคราะห์การเติบโตของเศรษฐกิจไทยในช่วงปี พ.ศ. 2537-2566 โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วงสำคัญ ดังนี้

1. พ.ศ. 2537-2545 ครอบคลุมเกิดวิกฤตปี 2540 เป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจไทยเผชิญกับความยากลำบากจากวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้งในปี พ.ศ.2540-2541 เศรษฐกิจโดยรวมเติบโตเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.3 ในช่วงเวลานี้ การบริโภคและการลงทุนภายในประเทศลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากปัญหานี้เสียในระบบธนาคารและความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่ลดลง ประเทศไทยต้องพึ่งพาการใช้จ่ายภาครัฐในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในขณะที่รายได้จากการส่งออกและการท่องเที่ยวมีบทบาทจำกัด ส่งผลให้เศรษฐกิจฟื้นตัวช้าและยังคงพึ่งพาภาครัฐอย่างมาก
2. พ.ศ. 2546-2555 เป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัวหลังวิกฤตปีพ.ศ.2540 โดยเติบโตเฉลี่ย 4.5% อย่างไรก็ตาม ในช่วงนี้ ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัจจัยลบหลายด้าน ทั้งวิกฤตการเงิน Subprime ในปีพ.ศ.2549-2553 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและความไม่สงบทางการเมืองในประเทศซึ่งประกอบด้วย พ.ศ. 2556-2557 เกิดเหตุการณ์การประท้วงทางการเมืองในกลุ่มต่อต้านรัฐบาลในยุคนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และการยึดอำนาจโดยกองทัพไทย และการจัดตั้งรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) อีกทั้งเกิดมหาอุทกภัยในปีพ.ศ.2554 ที่สร้างความเสียหายอย่างหนักต่อระบบการผลิตและโครงสร้างพื้นฐาน แม้จะมีปัญหาเหล่านี้ เศรษฐกิจไทยได้รับแรงสนับสนุนจากการท่องเที่ยวและการส่งออกสินค้าคงเหลือ แต่การเติบโตในช่วงนี้แสดงให้เห็นถึงความไม่สมดุล โดยเฉพาะการพึ่งพาสินค้าคงเหลือและการลงทุนที่ยังไม่ได้กระจายไปสู่เศรษฐกิจในทุกภาคส่วน
3. พ.ศ.2556-2565 สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนในปีพ.ศ.2561-2563 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยอย่างมีนัยสำคัญ ความขัดแย้งทางการค้าทำให้การส่งออกของไทยในห่วงโซ่การผลิตโลกชะลอตัว และกระทบต่อสินค้าเกษตรไทยส่งออกไปจีนในปริมาณมาก การส่งออกสินค้าและการลงทุนในภาคการผลิตลดลง ขณะที่การลงทุนใหม่ในภาคการผลิตลดลง ต่อมาวิกฤตโควิด-19 ในปีพ.ศ.2563-2565 ทำให้ประเทศไทยต้องใช้นโยบายการล็อกดาวน์ไปจนถึงปี พ.ศ.2565 ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงักและเศรษฐกิจหดตัวรุนแรงที่สุดในรอบหลายทศวรรษ และในปีพ.ศ. 2565 สงครามรัสเซีย-ยูเครนได้เพิ่มแรงกดดันให้กับเศรษฐกิจโลก ด้วยการทำให้ราคาพลังงานและอาหารพุ่งสูงขึ้น การบริโภคภายในและการส่งออกลดลงอย่างมาก รัฐบาลต้องพึ่งพาการใช้จ่ายในการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤต ทั้งนี้ เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ช้าและยังคงเผชิญความท้าทายจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ยังไม่สมดุล

ภาพที่ 2: วิบากกรรมเศรษฐกิจไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550-2566

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในช่วงระยะเวลา 1 ทศวรรษที่ผ่านมาพบว่าธนาคารแห่งประเทศไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566) ได้วิเคราะห์ว่าความเปราะบางทางเศรษฐกิจของประเทศไทยยังคงอยู่ในหลายมิติ เช่น การลดลงของผลิตภาพแรงงาน อัตราหนี้สินครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น และความเสี่ยงจากการพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ รวมไปถึง และ(อภิชาติ สติตินิรามย์, 2567) โดยได้วิเคราะห์จากปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การขาดประสิทธิภาพในการกระจายทรัพยากร และการเตรียมพร้อมตลาดแรงงานสำหรับเทคโนโลยีใหม่ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ การเปิดเสรีทางการเงินในอดีตยังคงเป็นกรอบอ้างอิงที่แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการบริหารนโยบายเศรษฐกิจที่ขาดการประเมินความเสี่ยงที่เพียงพอ และในอนาคต หากปัจจัยดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม อาจทำให้ต้องเผชิญกับปัญหาหนี้สินครัวเรือนและสาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ส่งผลให้รัฐบาลมีพื้นที่ทางการคลังจำกัดและขาดความยืดหยุ่นในการจัดการนโยบายเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ความล่าช้าในตลาดแรงงานและการไม่ปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่อาจส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก และมีความเสี่ยงต่อการเกิดวิกฤตซ้ำในลักษณะเดิม จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีความเสี่ยงในด้านเศรษฐกิจจากหลายปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก และจากภาพที่ 2 ได้ประมาณการเศรษฐกิจล่าสุดของธนาคารแห่งประเทศไทย (ดอน นาครทรรพ, 2565) พบว่ามีความเสี่ยงที่ข้อสมมติฐานทางเศรษฐกิจอาจไม่เป็นไปตามคาด หากราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกยังทรงตัวในระดับสูงต่อเนื่อง หรือหากเศรษฐกิจสหรัฐเข้าสู่ภาวะถดถอย ซึ่งประเด็นหลังนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสหรัฐเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยและมีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจโลก ซึ่งหากเศรษฐกิจสหรัฐเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างแท้จริง จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในฐานะที่สหรัฐเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกและเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของไทย

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฏจักรเศรษฐกิจไทยและภาวะเศรษฐกิจถดถอยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ตั้งแต่วิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง วิกฤตการเงินโลก สงครามการค้า ไปจนถึงการแพร่ระบาดของโควิด-19 และความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งล้วนสะท้อนถึงความเปราะบางของระบบเศรษฐกิจไทย การวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ (Real GDP) ในแต่ละช่วงเวลา เช่น การบริโภคภาคเอกชน การลงทุนภาครัฐ และการส่งออก ช่วยให้เข้าใจโครงสร้างเศรษฐกิจและจุดอ่อนที่ต้องแก้ไข การศึกษาปัจจัยเชิงโครงสร้าง เช่น การพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ ภาระหนี้สินครัวเรือน และความไม่สมดุลของตลาดแรงงาน เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดนโยบายเชิงรุกเพื่อลดความเสี่ยงในอนาคต

ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของไทย ทั้งในเชิงการบริหารนโยบายทางภาครัฐและเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อลดความเปราะบางและเพิ่มขีดจำกัดความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจไทยในระยะยาว

1.2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ (Real GDP)
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจในระยะยาว

1.3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเข้าใจกลไกเศรษฐกิจ ที่ส่งผลทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการเกิดเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย
2. เพื่อเป็นแนวทางในการคาดการณ์เศรษฐกิจเพื่อเตรียมรับมือต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว

1.4. ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย

1.4.2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการมุ่งเน้นไปที่การศึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ภายในประเทศที่แท้จริงในประเทศไทยและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย

1.4.3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทยทั้งในและต่างประเทศใช้ข้อมูลเป็นรายไตรมาส ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ระยะเวลา 11 ปี จำนวน 44 ไตรมาส

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย” ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการศึกษา โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้

2.1.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจถดถอย

2.1.1 ทฤษฎีวัฏจักรทางเศรษฐกิจ(Business Cycle)

2.1.2. แนวคิดเกี่ยวกับรายได้ประชาชาติ

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจและสงคราม

2.3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4. กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจถดถอย

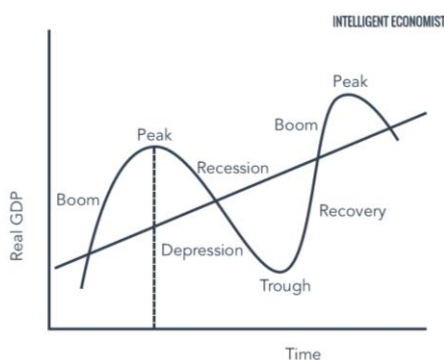
Investopedia. (2023) ได้กล่าวว่าเศรษฐกิจถดถอย หรือ Economic Recession หมายถึง ภาวะที่เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศหรือภูมิภาคมีการหดตัวหรือชะลอตัวอย่างมีนัยสำคัญในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยอยู่ในช่วงระหว่างจุดสูงสุด (Peak) และจุดต่ำสุด (Trough) ในวัฏจักรทางเศรษฐกิจ (Business Cycle) ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะวัดจากการลดลงของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product หรือ GDP) ติดต่อกันอย่างน้อยสองไตรมาส โดยมีการพิจารณาด้วยเกณฑ์ทั้งหมด 3 ข้อ ดังนี้

1. Duration (ระยะเวลา) หมายถึง ระยะเวลาหมายถึงช่วงเวลาที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะชะลอตัวหรือหดตัวอย่างต่อเนื่อง การพิจารณาว่าเศรษฐกิจเข้าสู่ภาวะถดถอยนั้น มักต้องอาศัยการชะลอตัวที่กินเวลายาวนานมากกว่าสองถึงสามเดือน การกำหนดระยะเวลาอาจพิจารณาจากตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น การลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Real GDP) จริงในแต่ละไตรมาส การลดลงของการจ้างงานโดยภาพรวม หรือการชะลอตัวของการผลิตในภาคอุตสาหกรรม หากระยะเวลาของการชะลอตัวสั้นเกินไป อาจถือเป็นเพียง ภาวะเศรษฐกิจอ่อนแอชั่วคราว และยังไม่สามารถนับเป็นภาวะเศรษฐกิจถดถอยได้
2. Depth (ความรุนแรง) หมายถึงระดับความลึกซึ้งของการลดลงในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยวัดจากความเปลี่ยนแปลงในตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น การลดลงของ Real GDP จริงในอัตราที่สูงกว่าปกติ การลดลงของการจ้างงานอย่างรุนแรงจนทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นในระดับสูง และการชะลอตัวของภาคธุรกิจและภาคการผลิตในวงกว้าง

3. Diffusion (การกระจาย) หมายถึงความครอบคลุมของการชะลอตัวในภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยไม่ได้จำกัดอยู่เพียงอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง การประเมินการกระจายจะพิจารณาว่าการชะลอตัวนั้นส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางหรือไม่ เช่น การลดลงในภาคการผลิต ภาคบริการ และการค้าขายพร้อมกัน การลดลงของการบริโภคในระดับครัวเรือน และการลงทุนของภาคธุรกิจ ไปจนถึงการชะลอตัวของเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อหลายภูมิภาคภายในประเทศ หรือแม้แต่ในระดับโลก

จากความหมายของเศรษฐกิจถดถอยที่กล่าวไปข้างต้น ได้มีการวัดภาวะเศรษฐกิจถดถอยด้วย ทฤษฎีดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีวิวัจจักรทางเศรษฐกิจ(Business Cycle)

ภาพที่ 3: Business Cycle

ที่มา: Intelligent Economist, 2022

Central Bank of Nigeria. (2019) ได้กล่าวว่าวัฏจักรเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ โดยแบ่งเป็นช่วงของการขยายตัว (Expansion) คือ ตัวชี้วัดอย่างการจ้างงาน การผลิต และยอดขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงจุดสูงสุด (Peak) และการหดตัว (Recession) คือ เศรษฐกิจจะชะลอตัวหรือลดลง การผลิตและการจ้างงานลดลงอย่างเห็นได้ชัด และดำเนินต่อไปจนถึงจุดต่ำสุด (Trough) ระยะของวัฏจักรเศรษฐกิจ (Duration of Cycle) วัฏจักรเศรษฐกิจแบ่งออกเป็น 4 ระยะหลัก ได้แก่

1. การขยายตัว (Expansion) หมายถึง ช่วงการขยายตัวเป็นระยะที่เศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การจ้างงาน หรือการบริโภค ความมั่นใจในระบบเศรษฐกิจของทั้งภาคธุรกิจและผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดการลงทุนและการใช้จ่ายอย่างต่อเนื่อง ระยะนี้มักกินเวลาจนเศรษฐกิจไปถึงจุดสูงสุด (Peak) ซึ่งเป็นจุดที่เศรษฐกิจเติบโตถึงขีดสุด
2. ภาวะถดถอย (Recession) หมายถึง เมื่อเศรษฐกิจถึงจุดสูงสุดแล้ว จะเข้าสู่ช่วงภาวะถดถอย ซึ่งเป็นระยะที่เศรษฐกิจเริ่มชะลอตัว กิจกรรมทางเศรษฐกิจลดลง การผลิตและการจ้างงานลดน้อยลง รวมถึงยอดขายและความเชื่อมั่นของ

ผู้บริโภคก็เริ่มลดลงเช่นกัน ระยะนี้มักเริ่มต้นจากจุดสูงสุด (Peak) และดำเนินต่อไปจนถึงระดับที่ค่าเฉลี่ยหรือจุดกึ่งกลางของวัฏจักร

3. ภาวะตกต่ำ (Depression) หมายถึง หากเศรษฐกิจยังคงถดถอยอย่างต่อเนื่องและลดลงถึงจุดต่ำสุด (Trough) ก็จะเข้าสู่ช่วงภาวะตกต่ำ ซึ่งเป็นระยะที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะชบเซาอย่างรุนแรง อัตราการว่างงานพุ่งสูงขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจหดตัวในระดับรุนแรง และความมั่นใจในเศรษฐกิจลดลงมากที่สุด ระยะนี้ถือเป็นช่วงที่วิกฤติที่สุดของวัฏจักรเศรษฐกิจ

4. การฟื้นตัว (Recovery) หมายถึง เมื่อเศรษฐกิจถึงจุดต่ำสุด (Trough) แล้ว ระยะการฟื้นตัวจะเริ่มขึ้น เศรษฐกิจจะเริ่มกลับมาเติบโตอีกครั้ง การจ้างงานและการผลิตเริ่มเพิ่มขึ้นทีละน้อย ความเชื่อมั่นของทั้งภาคธุรกิจและผู้บริโภคเริ่มฟื้นฟู ระยะนี้เป็นช่วงเวลา que เศรษฐกิจปรับตัวจากภาวะตกต่ำและกลับเข้าสู่การขยายตัว ซึ่งนำไปสู่การเริ่มต้นของวัฏจักรใหม่

2.1.2. แนวคิดเกี่ยวกับรายได้ประชาชาติ

ณัฐธิญา ราชอิสาร และ วิภา สีสานประเสริฐศิลป์. (อ้างอิง ถึงใน มนตรี จรทะผา, 2559) ได้กล่าวว่ารายได้ประชาชาติ หมายถึง มูลค่าที่เป็นตัวเงินของผลผลิตหรือสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ ระบบเศรษฐกิจได้ผลิตขึ้นในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง การคำนวณค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น

ค่า GDP สามารถคำนวณได้ 3 วิธีซึ่งจะได้ผลลัพธ์เท่ากันเพราะเป็นมูลค่าของสิ่งเดียวกันแต่วัดคนละด้าน ทั้งสามวิธีต่างอยู่ในวงจรกระแสการหมุนเวียนของผลิตภัณฑ์ รายได้ และรายจ่าย ตัวแปรทั้งสามเป็นสิ่งเดียวกันมีความเท่ากันเป็นเอกลักษณ์ (identities) สามารถแสดงสมการเอกลักษณ์ได้ดังนี้

$$\text{รายจ่าย} = \text{มูลค่าผลิตภัณฑ์} = \text{รายได้}$$

GDP (Gross Domestic Product) หรือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ คือ มูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตในประเทศในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยไม่คำนึงว่าผลผลิตนั้นจะเป็นผลผลิตที่ได้จากทรัพยากรภายในหรือภายนอกประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงมาตรฐานการครองชีพของประชากรในประเทศนั้นๆ ได้ด้วย สูตรคำนวณค่า GDP ดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

Consumption: C คือ มูลค่าการบริโภคของภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป

Investment: I คือ มูลค่าการลงทุนจากภาคเอกชนในสินค้าทุน

Government: G Spending คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลที่ใช้ซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ซึ่งรวมถึงเงินเดือนของข้าราชการ การซื้ออาวุธทางทหาร และค่าใช้จ่ายลงทุนของรัฐ

Export: X คือ มูลค่าการส่งออก

Import: I คือ มูลค่าการนำเข้า

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจและสงคราม

Frank Knight. (1921) ได้กล่าวว่าทฤษฎีความไม่แน่นอน ได้อธิบายความแตกต่างระหว่างความเสี่ยงและความไม่แน่นอน โดยได้ระบุว่า ความเสี่ยงเป็นสิ่งที่สามารถคาดเดาและวัดผลได้ด้วยข้อมูลในอดีต ขณะที่ความไม่แน่นอนนั้นไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำ ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ผันผวน และความไม่แน่นอนทางการเมือง ทำให้การวางแผนทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่ซับซ้อนมากขึ้น และนักธุรกิจและนักลงทุนมักเผชิญกับความท้าทาย ในการปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่ไม่คาดฝันในสภาวะเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2.3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Olanrewaju O. I., Idiake J.E., Oyewobi, L.O., and Akanmu W. P. (2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ Global Economic Recession: Causes and Effects on Nigeria Building Construction Industry หรือ ภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก: สาเหตุและผลกระทบต่ออุตสาหกรรมก่อสร้างในไนจีเรีย ซึ่งได้มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุสาเหตุของการเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยและประเมินผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปี 2008 ที่มีต่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ซึ่งได้มีการตั้งสมมติฐานว่า ภาวะเศรษฐกิจถดถอยมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง และสาเหตุของภาวะเศรษฐกิจถดถอยเกี่ยวข้องกับปัจจัยเศรษฐกิจมหภาค เช่น อัตราแลกเปลี่ยน และราคาน้ำมัน โดยได้มีการศึกษาด้วยการใช้แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และ ใช้ดัชนีความสำคัญสัมพัทธ์ (Relative Importance Index, RII) เพื่อจัดอันดับสาเหตุและผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยใช้ข้อมูลรวบรวมจากบริษัทก่อสร้างใน Abuja จำนวน 244 ฉบับ (วิเคราะห์ข้อมูลได้ 210 ฉบับ) ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีบทบาทเช่น นักสำรวจปริมาณ (Quantity Surveyors), สถาปนิก (Architects), วิศวกรโยธา (Civil Engineers) ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ อัตราแลกเปลี่ยน, ราคาน้ำมันดิบ, โครงสร้างตลาดการเงินระหว่างประเทศ, การทุจริต, ปัจจัยทางการเมือง, การใช้จ่ายและการกู้ยืมของรัฐบาล, เศรษฐกิจนโยบายการเงินและการคลัง และนโยบายเศรษฐกิจมหภาคที่ยั่งยืน ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ อัตราการว่างงาน, อัตราการล้มละลาย, การลดลงของอัตราการปล่อยสินเชื่อจำนอง, ความผันผวนของต้นทุน, การขนส่งและการกระจายสินค้า, สภาพสินเชื่อที่ไม่เอื้อต่อการก่อสร้าง, อัตราการฟื้นฟูและบำรุงรักษาที่สูงขึ้น, ปัญหาทางการเงินของบริษัทก่อสร้าง, การสูญเสียความมั่นใจในแนวโน้มตลาดในอนาคต, การหดตัวในภาคการก่อสร้างบ้านใหม่, ความยากลำบากในการขอประกันสินเชื่อ และการลดลงของการดำเนินการโครงการวิศวกรรมโยธา ซึ่งจากผลการศึกษาในงานวิจัยได้ระบุว่า งานวิจัยนี้ศึกษาสาเหตุและผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่มีต่ออุตสาหกรรมก่อสร้างในไนจีเรีย โดยสาเหตุสำคัญที่ระบุได้ประกอบด้วย 6 ประเด็นหลัก ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่เสถียร ซึ่ง

ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการชำระหนี้และต้นทุนการก่อสร้างในประเทศ ($RII = 0.90$) รองลงมาคือ การลดลงของปริมาณและราคาน้ำมันดิบ ($RII = 0.88$) ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ ส่งผลให้รัฐบาลขาดงบประมาณสำหรับโครงการพัฒนาต่าง ๆ อีกทั้งการทุจริตในวงกว้าง ($RII = 0.78$) และ โครงสร้างตลาดการเงินระหว่างประเทศที่อ่อนแอ ($RII = 0.78$) ก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจขาดความมั่นคง นอกจากนี้ ปัจจัยทางการเมือง ($RII = 0.76$) และ การใช้จ่ายจำนวนมากในการต่อต้านการก่อการร้าย ($RII = 0.76$) ยังเพิ่มภาระทางการคลังของประเทศ ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อความไม่สมดุลของเศรษฐกิจและสร้างความเสียหายต่ออุตสาหกรรมก่อสร้างอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับผลกระทบหลักของภาวะเศรษฐกิจถดถอยต่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง จะส่งผลกระทบต่ออัตราการว่างงานสูง ($RII = 0.93$) เป็นปัญหาที่รุนแรงที่สุด เนื่องจากบริษัทก่อสร้างจำนวนมากต้องลดจำนวนพนักงานหรือปิดกิจการเพราะขาดเงินทุน นอกจากนี้ อัตราการล้มละลายสูง ($RII = 0.89$) และ การลดลงของอัตราการปล่อยสินเชื่อจำนอง ($RII = 0.89$) ยังทำให้โครงการก่อสร้างใหม่ ๆ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงต้นทุนการขนส่งและการกระจายสินค้าที่ผันผวน ($RII = 0.84$) และราคาวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้น ($RII = 0.83$) ก็ยิ่งเพิ่มความท้าทายให้กับการดำเนินงานในอุตสาหกรรมนี้ จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสรุปว่าภาวะเศรษฐกิจถดถอยส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่ออุตสาหกรรมก่อสร้างในไนจีเรีย โดยทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น โครงการก่อสร้างจำนวนมากต้องชะงักกลางคัน และบริษัทก่อสร้างหลายแห่งประสบปัญหาล้มละลาย สาเหตุสำคัญมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ความไม่เสถียรของอัตราแลกเปลี่ยนและการพึ่งพิงรายได้จากน้ำมันดิบมากเกินไป และเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ผู้วิจัยเสนอให้รัฐบาลดำเนินการ สร้างความเสถียรทางเศรษฐกิจ เช่น การลดการพึ่งพาการนำเข้า และการกระจายเศรษฐกิจไปยังภาคส่วนอื่น เช่น อุตสาหกรรมการเกษตร นอกจากนี้ ควรมีการส่งเสริมความโปร่งใสและลดการทุจริตในภาคส่วนต่าง ๆ ตลอดจนการลงทุนในโครงการสาธารณูปโภคขนาดใหญ่เพื่อสร้างงานและเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

Ibrahim, A. S., Lanhui, W., and Habibi, S. M. G. (2018) ศึกษาเกี่ยวกับ An Analysis on the Causes and Effects of Recent Economic Recession on the Nigerian Economy (การวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจถดถอยล่าสุดต่อเศรษฐกิจไนจีเรีย) การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์ สาเหตุ และ ผลกระทบ ของภาวะเศรษฐกิจถดถอยในไนจีเรีย สาเหตุหลักของภาวะถดถอยรวมถึง การบริหารจัดการงบประมาณที่ผิดพลาด การคอร์รัปชัน ความล่าช้าในการอนุมัติงบประมาณประจำปี ปัญหาด้านความมั่นคง เช่น การก่อความไม่สงบของกลุ่ม Boko Haram ราคาน้ำมันดิบที่ลดลงในตลาดโลก โดยเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) วัตถุประสงค์งานวิจัยในครั้งนี้คือ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของภาวะเศรษฐกิจถดถอยในไนจีเรีย ประเมินผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศ พิจารณาวินิจฉัยนโยบายการเงินและการคลังที่ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างเหมาะสมหรือไม่ ไปจนถึงเสนอแนะทางการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อรับมือกับปัญหา ได้มีการใช้ทฤษฎีนโยบายการเงิน และการคลัง ของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาร์กซิสต์ (Marxist Theory) และของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เคนส์ (Keynesian Theory) โมเดลการบริโภคที่ต่ำกว่าปกติ (Under-consumption Model) และ ทฤษฎีวิวัจกรเศรษฐกิจ (Business Cycle Theory) และได้มีการใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) โดยใช้ข้อมูลจากธนาคารกลางไนจีเรีย (CBN) ,สถิติเศรษฐกิจแห่งชาติ, วารสารธุรกิจ มีลักษณะข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงอนุกรมเวลา (Time Series Data) ตั้งแต่ปี 1980 ถึง 2016 โดยมีการตั้งสมมติฐาน ภาวะเศรษฐกิจถดถอยส่งผลกระทบต่อ GDP และเศรษฐกิจโดยรวมของไนจีเรีย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน และหนี้สาธารณะ เป็นตัวขับเคลื่อนหลักของภาวะเศรษฐกิจถดถอย และการใช้นโยบายการเงินและการคลังสามารถช่วยลดผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยงานวิจัยมีการกำหนดตัวแปรดังนี้ ตัวแปรตามคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ตัวแปรอิสระ คือ อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate, INF)อัตรา

แลกเปลี่ยน (Exchange Rate, EXR) ,หนี้สาธารณะ (Debt, DBT) และอัตราการว่างงาน (Unemployment Rate, UNR) จากผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการเกิดเศรษฐกิจถดถอย คือภาวะเศรษฐกิจถดถอยในไนจีเรียมีต้นตอจากหลายปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกัน ทั้งในแง่ของการบริหารจัดการที่ผิดพลาดและปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของรัฐบาล หนึ่งในสาเหตุสำคัญคือ การบริหารจัดการงบประมาณที่ผิดพลาดของรัฐบาลก่อนหน้า ซึ่งนำไปสู่การใช้งบประมาณอย่างไม่เกิดประโยชน์ เงินทุนที่ควรนำไปใช้พัฒนาเศรษฐกิจกลับถูกจัดสรรอย่างไม่เหมาะสม และบางส่วนถูกใช้ผิดวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ การคอร์รัปชัน ถือเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่บั่นทอนระบบเศรษฐกิจของประเทศ การทุจริตในภาครัฐส่งผลให้ทรัพยากรที่ควรใช้สำหรับโครงการพัฒนาถูกนำไปใช้ส่วนตัวหรือสูญหายไปกับการจัดการที่ไร้ประสิทธิภาพ ความล่าช้าในการอนุมัติงบประมาณก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากโครงการต่าง ๆ ต้องหยุดชะงัก ส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมเกิดการชะลอตัว ราคาน้ำมันดิบที่ลดลงในตลาดโลก เป็นสาเหตุที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สำหรับประเทศที่พึ่งพารายได้จากน้ำมันเป็นหลัก การลดลงของราคาน้ำมันทำให้รายได้ของรัฐบาลลดลงอย่างมาก และไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ ในขณะเดียวกัน ปัญหาด้านความมั่นคง เช่น การก่อความไม่สงบของกลุ่ม Boko Haram และการทำลายท่อส่งน้ำมัน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การผลิตและการลงทุน และ ผลกระทบของเศรษฐกิจถดถอย คือ ผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจถดถอยในไนจีเรียมีความชัดเจนในหลายมิติ ด้านหนึ่งคือการหดตัวของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ซึ่งแสดงถึงการลดลงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับประเทศ การลดลงของ GDP สะท้อนถึงการชะลอตัวของการผลิต การบริโภค และการลงทุน การว่างงาน เพิ่มขึ้นอย่างมาก ในช่วงภาวะถดถอย บริษัทต่าง ๆ ต้องลดจำนวนพนักงานเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินขององค์กร และภาคเอกชนหลายแห่งต้องปิดกิจการ เนื่องจากรายได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อประชากรที่ว่างงานและครอบครัวของพวกเขาในแง่ของคุณภาพชีวิต นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น ทำให้ราคาสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการซื้อของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุด การลดลงของการบริโภคและการลงทุนยังทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวมากขึ้น

Toben Iversen. (2007) ศึกษาเรื่อง Economic shocks and varieties of government responses (แรงกระแทกทางเศรษฐกิจและรูปแบบการตอบสนองของรัฐบาล) มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ว่ารัฐบาลตอบสนองต่อแรงกระแทกทางเศรษฐกิจอย่างไรในระบบการเมืองที่แตกต่างกัน ,เพื่อศึกษาบทบาทของแรงกระแทกทางเศรษฐกิจ เช่น การว่างงาน และความเสี่ยงในตลาดแรงงาน ที่มีต่อการกำหนดนโยบายสวัสดิการ และเพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของระบบการเลือกตั้งProportional Representation หรือ PR ซึ่งคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ Majoritarian ต่อการตอบสนองของรัฐบาล โดยมีการใช้ทฤษฎีเป็นกรอบการศึกษาดังนี้ ทฤษฎีความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ (Economic Risk Theory) ,ทฤษฎีระบบการเมือง (Political Systems Theory),ทฤษฎีแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ (Economic Incentives Theory) และทฤษฎีเจรจาต่อรองรวมศูนย์ (Centralized Wage Bargaining Theory) และได้มีการใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time-Series) จาก 16 ประเทศในกลุ่ม OECD ซึ่งเป็นประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ระหว่างปี 1960–1995 เกี่ยวกับ นโยบายภาครัฐ สัดส่วนประชากร ระบบการเลือกตั้งและการฝึกอบรมแรงงาน ผ่านใช้แบบจำลองทางสถิติ (Hierarchical Linear Models - HLMs) และใช้ Fixed-Effects Models เพื่อควบคุมปัจจัยเฉพาะของแต่ละประเทศ เพื่อตรวจสอบปฏิกริยาของสถาบันต่อแรงกระแทกทางเศรษฐกิจ งานวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานว่า ประเทศที่มีระบบนี้มักตอบสนองต่อแรงกระแทกทางเศรษฐกิจด้วยการเพิ่มการใช้จ่ายสวัสดิการ เนื่องจากระบบ

PR มักให้ความสำคัญกับกลุ่มประชากรที่หลากหลาย, การสูญเสียงานในภาคอุตสาหกรรมทำให้แรงงานที่มีทักษะเฉพาะเผชิญความเสี่ยงสูง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมและเพิ่มโอกาสเกิดเศรษฐกิจถดถอย, การว่างงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้และการบริโภคลดลง เป็นปัจจัยเร่งให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอย ผลการศึกษางานวิจัยนี้กล่าวว่า ผลกระทบจากแรงกระแทกทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในทุกประเทศ โดยประเทศที่มี PR และระบบฝึกอบรมทักษะเฉพาะตอบสนองด้วยการเพิ่มงบประมาณสูงกว่า แม้จะกระทบทุกประเทศ แต่ประเทศที่มีระบบ PR และระบบฝึกอบรมทักษะเฉพาะตอบสนองได้ดีกว่าจากการการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ยืดหยุ่นกว่า ซึ่งระบบ PR ช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้ดีกว่าผ่านนโยบายกระจายรายได้ ขณะที่ประเทศที่ใช้ระบบเสียงข้างมากมีการตอบสนองต่อแรงกระแทกน้อยกว่า

Carlo D'Adda and Antonello E. Scorcu. (1997) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Real Interest Rate and Growth: An Empirical Note ซึ่งเกี่ยวกับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Real Interest Rate) กับการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Growth) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระยะยาวระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ตรวจสอบผลกระทบจากนโยบายการเงินที่เข้มงวด (Restrictive Monetary Policies) ต่ออัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้ข้อมูลแบบการ Panel Data จาก 20 ประเทศอุตสาหกรรม (industrialized countries) ที่กำหนดโดย IMF ในช่วงปี 1965-1994 และใช้ทฤษฎีทฤษฎีการสะสมทุน (Capital Accumulation Theory), Life-Cycle Hypothesis Theory, ทฤษฎีการลงทุนของ Tobin, ทฤษฎีการเติบโตแบบดั้งเดิม (Neoclassical Growth Theory), ทฤษฎีการค้าและการเปิดเสรีทางการเงิน (International Capital Mobility and Open Economy Macroeconomics), ทฤษฎีความสัมพันธ์ระยะยาว (Long-Run Trade-Off) โดยมีการวิเคราะห์การประมาณเชิงเส้น (Ordinary Least Squares - OLS) และใช้ Fixed Effects เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลและแยกปัจจัยภายในประเทศออกจากปัจจัยเชิงเวลา มีการกำหนดตัวแปรประกอบด้วยตัวแปรอิสระคืออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและตัวแปรตามคือ Real GDP Growth ซึ่งงานวิจัยนี้ได้มีการตั้งสมมติฐานว่า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสูงจะเพิ่มต้นทุนของการลงทุน ส่งผลให้การสะสมทุนลดลง และการเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัว และการเปลี่ยนแปลงระยะยาวของ Real Interest Rate เกิดจากการดำเนินนโยบายการเงินโดยธนาคารกลาง จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเมื่อ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1% อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงประมาณ 0.2% ในระยะยาว ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับแนวคิดทางทฤษฎีที่ว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสูงจะเพิ่มต้นทุนการลงทุน ทำให้การสะสมทุน (Capital Accumulation) ลดลง ซึ่งในปี 1980 ได้มีหลายประเทศที่ใช้นโยบายการเงินที่เข้มงวดเพื่อควบคุมเงินเฟ้อโดยกำหนดให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสูงขึ้นทำให้อัตราการเจริญเติบโตเศรษฐกิจในประเทศชะลอตัวลง การลงทุนลดลง ไปจนถึงการว่างงานเพิ่มขึ้นในหลายประเทศ

Rafael Doménech and Jorge Sicilia. (2021) ศึกษาเรื่อง Private Investment as the Engine of Economic Growth and Social Welfare เกี่ยวกับเน้นว่าในระยะยาว การลงทุนภาคเอกชนมีผลกระทบต่ออัตราการเติบโตของรายได้ประชาชาติต่อหัว (per capita income growth) มากกว่าการลงทุนภาครัฐหรือลงทุนรวม วัตถุประสงค์เพื่อการวิเคราะห์บทบาทของการลงทุนภาคเอกชนในฐานะกลไกขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของสังคม งานวิจัยนี้ได้ใช้ทฤษฎีการเติบโตแบบภายใน (Endogenous Growth Theory), ,แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพของสถาบัน (Institutional Quality) มีการใช้ข้อมูลของ IMF Penn World Table ที่เป็นฐานข้อมูลเชิงเศรษฐกิจที่จัดทำขึ้นเพื่อเปรียบเทียบผลิตภาพและรายได้ของประเทศต่าง

ๆ ทั่วโลก และ Investment and Capital Stock Dataset สำหรับดูการลงทุนภาครัฐและเอกชนของแต่ละประเทศในช่วงระยะเวลา 1960-2017 โดยได้มีการตั้งสมมติฐานว่า การลงทุนภาคเอกชนมีผลเชิงบวกต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว, การลงทุนภาครัฐควรมีบทบาทเสริมเพื่อกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชน และสถาบันและนโยบายที่มีคุณภาพมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ งานวิจัยนี้ใช้การวิธีการศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยได้กำหนดตัวแปรได้ดังนี้ ตัวแปรตามคือ อัตราการเติบโตของรายได้ประชาชาติต่อหัว และ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราการลงทุนภาคเอกชน อัตราการลงทุนรวม และอัตราการลงทุนภาครัฐ จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการลงทุนภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญที่สุดในการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยการเพิ่มขึ้นของการลงทุนภาคเอกชน 10 จุดเปอร์เซ็นต์ของ GDP ช่วยให้ อัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น 3.1 จุดเปอร์เซ็นต์ ซึ่งมากกว่าการลงทุนรวมและการลงทุนภาครัฐ การลงทุนภาครัฐมีบทบาทเสริมเพื่อกระตุ้นการลงทุนเอกชน แต่มีผลกระทบต่อการเติบโตต่ำกว่า คุณภาพของสถาบันและนโยบายที่ดีมีผลสำคัญต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดการลงทุนและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยประเทศที่มีสถาบันที่แข็งแกร่งสามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศได้ดีกว่า

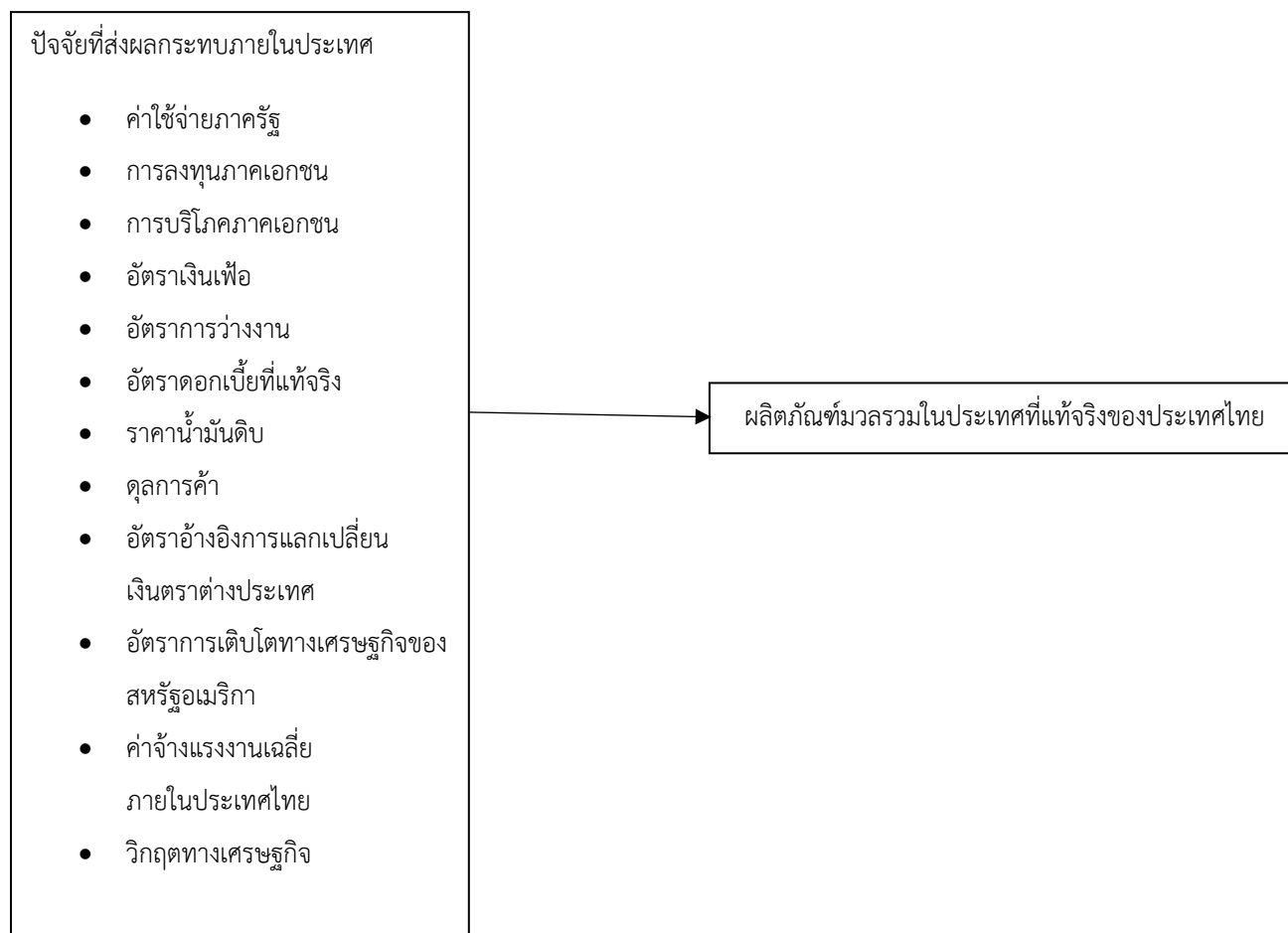
Deimante Blavasciunaite, Lina Garsviene and Kristina Matuzeviciute. (2020) โดยศึกษาเรื่อง Trade Balance Effects on Economic Growth: Evidence from European Union Countries เกี่ยวกับเกี่ยวกับผลกระทบของดุลการค้าต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศสหภาพยุโรป เพื่อศึกษาผลกระทบของดุลการค้าต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจใน 28 ประเทศสหภาพยุโรป ประเมินความแตกต่างของผลกระทบในช่วงที่มีดุลการค้าเกินดุล (Surplus) และช่วงที่เกิดการขาดดุล โดย การศึกษานี้ได้ใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล Eurostat ครอบคลุมข้อมูลของ 28 ประเทศในสหภาพยุโรป (EU) โดยมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือ ทฤษฎีการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth Theory), กฎของ Thirlwall (Thirlwall's Law), ทฤษฎีการค้าและการเติบโต (Trade and Growth Theory), ทฤษฎีการเปิดเสรีทางการค้า (Trade Openness Theory), Lagging Effects ซึ่งมีการตั้งสมมติฐานว่า การเปลี่ยนแปลงในดุลการค้า (Trade Balance) มีผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเมื่อเกิดการขาดดุล (Deficit) ได้การกำหนดตัวแปรประกอบด้วย ตัวแปรตามคือ การเติบโตทางเศรษฐกิจ ตัวแปรอิสระคือ ดุลการค้า ทุน และ แรงงาน อีกทั้งมีการใช้ตัวแปรควบคุม คือ ค่า GDP เริ่มต้น และ Lagged Variables เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบระยะยาว ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์แบบพหุคูณ (Multivariate Regression) ด้วยวิธี OLS (Ordinary Least Squares) จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าดุลการค้าในสหภาพยุโรปมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ การขาดดุลที่เพิ่มขึ้นส่งผลกระทบต่อเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างชัดเจนในระยะยาว แม้ว่าผลกระทบจะไม่แยกแยะระหว่างช่วงขาดดุลและช่วงเกินดุลอย่างเด่นชัด การศึกษาเน้นให้ความสำคัญกับการปรับปรุงดุลการค้า เช่น การลดการขาดดุลหรือการเพิ่มเกินดุล เพื่อสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว

Emília Margarida Marques. (2010) ได้ศึกษาเรื่อง Work, wage and consumption: valuing and displaying among manufacturing workers มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างการทำงาน ค่าแรง และการบริโภค โดยเน้นที่กลุ่มแรงงานหญิงในอุตสาหกรรมการผลิตในโปรตุเกส โดยเฉพาะในบริบทของการเลิกจ้างและการปิดโรงงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการบริโภคของพวกเธอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่าง การทำงาน (Work) และ การบริโภค (Consumption) ในบริบทของแรงงานหญิงในอุตสาหกรรมการผลิต เพื่อตั้งคำถามและวิพากษ์มุมมองที่ว่าการทำงานและการ

บริโภคนั้นเป็นพื้นที่ที่แยกจากกันหรือขัดแย้งกัน โดยเสนอว่ามีความเชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้งระหว่างสองเรื่องนี้และแสดงให้เห็นว่าการบริโภคนั้นเป็นพื้นที่สำหรับแสดงคุณค่า (value) ของแรงงาน และการทำงานช่วยสร้างบริบทสำคัญสำหรับพฤติกรรมบริโภคนั้น มีการใช้ทฤษฎีทฤษฎีความทันสมัยเชิงสะท้อนกลับ (Reflexive Modernity) แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานและการบริโภคนั้น และ ทฤษฎีเศรษฐกิจเชิงจริยธรรม (Moral Economies) ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามีการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับแรงงานหญิงในโรงงานผลิตชิ้นส่วนในโปรตุเกสที่ปิดตัวลงในปี 2009 โดยเน้นไปที่ประสบการณ์การทำงาน การใช้ค่าแรง และการเปลี่ยนแปลงในชีวิตหลังตกงาน การวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในโปรตุเกส ตั้งแต่ช่วงยุคอุตสาหกรรมถึงยุคหลังอุตสาหกรรม และการสังเกตการณ์การบริโภคนั้นในครัวเรือน และกิจกรรมทางสังคม ซึ่งข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมุ่งเน้นการตีความคำพูดและพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในเชิงลึก ตัวอย่างเช่น การใช้เจลลี่หรือการซื้อเสื้อผ้าสะท้อนถึงการแสดงตัวตนและคุณค่าในฐานะแรงงาน นอกจากนี้ยังใช้การวิเคราะห์เชิงมานุษยวิทยา (Anthropological Analysis) เพื่อเชื่อมโยงพฤติกรรมบริโภคนั้นกับความสัมพันธ์ทางอำนาจในระบบเศรษฐกิจ และมีการใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบ Triangulation โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับข้อมูลทางประวัติศาสตร์และรายงานอื่น ๆ ผลการศึกษาระบุว่าการทำงานและการบริโภคนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งค่าแรงไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรายได้ที่สะท้อนถึงการบริโภคนั้นของประชาชน แต่ยังสะท้อนถึงคุณค่าและอัตลักษณ์ของแรงงานหญิง การบริโภคนั้น เช่น การซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น การดูแลรูปลักษณ์ หรือการทำเล็บเจลหลังตกงาน ถูกใช้เป็นพื้นที่สำหรับแสดงออกถึงความสำเร็จและความภาคภูมิใจในชีวิตการทำงาน และการปิดโรงงานส่งผลให้แรงงานต้องปรับตัวเข้าสู่การบริโภคนั้นแบบต้นทุนต่ำ เช่น การลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย แต่แรงงานยังคงมองว่าสิทธิในการบริโภคนั้นที่พวกเธอมี เป็นผลมาจากความพยายามในอดีต การบริโภคนั้นจึงยังคงมีบทบาทสำคัญในการแสดงถึงคุณค่าของพวกเธอในฐานะแรงงาน

2.5. กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีสมมติฐานว่าปัจจัยที่ส่งผลภายในประเทศ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายภาครัฐ การลงทุนภาคเอกชน การบริโภคภาคเอกชน อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ราคาน้ำมันดิบ ดุลการค้า อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ วิกฤตทางเศรษฐกิจ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา และ ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยภายในประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

3.1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย โดยเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รายไตรมาส ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ระยะเวลา 11 ปี จำนวน 44 ไตรมาส การค้นหาค้นหาข้อมูลตามแหล่งที่มีในตารางที่ 1

3.2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1: ตารางข้อมูลตัวแปรที่นำมาใช้ในการศึกษางานวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ.2556-2566

ชื่อตัวแปร (หน่วย)	อักษรย่อ	ลักษณะตัวแปร	แหล่งที่มา	เครื่องหมายความคาดหวัง
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทย (ล้านบาท)	RGDP	ตัวแปรตาม (Y)	สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจ https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=qgdp_page	
ค่าใช้จ่ายภาครัฐ (ล้านบาท)	G	ตัวแปรอิสระ (X1)	ธนาคารแห่งประเทศไทย https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=973&language=TH	-
อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	INF	ตัวแปรอิสระ (X2)	Trading economics https://tradingeconomics.com/thailand/inflation-cpi	+
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	U	ตัวแปรอิสระ (X3)	ธนาคารแห่งประเทศไทย https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=638&language=th	+
การใช้จ่ายภาคเอกชน (ล้านบาท)	C	ตัวแปรอิสระ (X4)	สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจ https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=qgdp_page	-
การลงทุนภาคเอกชน (ล้านบาท)	I	ตัวแปรอิสระ (X5)	สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจ https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=qgdp_page	-
ดุลการค้า (ล้านบาท)	TB	ตัวแปรอิสระ(X6)	ธนาคารแห่งประเทศไทย https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=50&language=th	+, -

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (ร้อยละ)	R	ตัวแปรอิสระ (X7)	ธนาคารแห่งประเทศไทย และ Trading Economics http://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=223&language=TH https://tradingeconomics.com/thailand/inflation-cpi	+
ราคาน้ำมันดิบ (บาร์เรลต่อดอลลาร์)	PO	ตัวแปรอิสระ (X8)	Investing.com https://th.investing.com/commodities/crude-oil-historical-data	+
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา (ร้อยละ)	GDPf	ตัวแปรอิสระ (X9)	Statista Data https://www.statista.com/statistics/216549/quarterly-change-in-us-gdp-from-preceding-period/	+, -
อัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ (ดอลลาร์สหรัฐ)	ER	ตัวแปรอิสระ (X10)	ธนาคารแห่งประเทศไทย https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=123&language=TH	+, -
ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยภายในประเทศไทย (บาท)	W	ตัวแปรอิสระ (X11)	ธนาคารแห่งประเทศไทย https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=636&language=th	+
วิกฤตทางเศรษฐกิจ	D	ตัวแปรหุ่น	ธนาคารแห่งประเทศไทย https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_5May2022.html	+, -

ที่มา: ผู้วิจัย

3.3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทยในครั้งนี้งานวิจัยในครั้งนี้ใช้สถิติพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลของแต่ละตัวแปรโดยแสดงถึงกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามากที่สุดไปจนถึงค่าน้อยที่สุดของแต่ละตัวแปร และใช้ตัวแปรเชิงอนุมานซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือ Seemingly Unrelated Regression (SUR) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมการหลายสมการที่มีการเชื่อมโยงกัน และศึกษาผลกระทบของแต่ละตัวแปรที่มีผลกระทบต่อกันในเชิงสถิติ

3.4.แบบจำลองที่ใช้ในงานวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบจำลองสมการเกี่ยวเนื่อง (Simultaneous Equation Model: SEM) ด้วยวิธี Seemingly Unrelated Regression (SUR) และเนื่องจากตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศไทย(RGDP), ค่าใช้จ่ายภาครัฐ(G), การลงทุนภาคเอกชน(I), การใช้จ่ายภาคเอกชน(C), ดุลการค้า(TB) และค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยภายในประเทศไทย(W) เป็นตัวแปรที่มีขนาดใหญ่ และข้อมูลมีการแจกแจงแบบเบ้ขวาจึงทำการ Take log เพื่อลดผลกระทบของค่าที่สูงมากผิดปกติ(Outliers) และ ทำให้ข้อมูลมีการกระจายที่ดีขึ้น (Normalize Distribution) เมื่อทางผู้วิจัยได้ทำการ Take log จะได้ค่าตัวแปรดังนี้ตามลำดับ ลอการิทึมของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศไทย ($\ln RGDP$), ลอการิทึมของค่าใช้จ่ายภาครัฐ($\ln G$), ลอการิทึมของการใช้จ่ายภาคเอกชน($\ln C$), ลอการิทึมของดุลการค้า($\ln TB$) และลอการิทึมค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยภายในประเทศไทย($\ln W$) โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ระยะเวลา 11 ปี จำนวน 44 ไตรมาส โดยกำหนดแบบจำลองดังนี้

- แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทย

$$\ln RGDP_T = \beta_0 + \beta_1 \ln G + \beta_2 \ln F + \beta_3 U + \beta_4 \ln C + \beta_5 \ln I + \beta_6 \ln TB + \beta_7 R + \beta_8 PO + \beta_9 GDPf + \beta_{10} ER + \beta_{11} \ln W + \beta_{12} D + \varepsilon_i$$

- แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้า

$$TB = \alpha_0 + \alpha_1 GDPF + \varepsilon_i$$

- แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ

$$ER = \gamma_0 + \gamma_1 GDPF + \varepsilon_i$$

- แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการใช้จ่ายภาคเอกชน

$$C = \delta_0 + \delta_1 PO + \delta_2 W + \varepsilon_i$$

- แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชน

$$I = \mu_0 + \mu_1 PO + \varepsilon_i$$

- แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อ

$$INF = \kappa_0 + \kappa_1 PO + \varepsilon_i$$

อธิบายตัวแปร

1. RGDP (Real Gross Domestic Product Thailand) คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงในประเทศไทย มูลค่ารวมของสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทยในช่วงเวลาหนึ่ง โดยปรับค่าตามอัตราเงินเฟ้อเพื่อให้สะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงในแต่ละปี (หน่วย: ล้านบาท)
2. G (Government Spending) คือ ค่าใช้จ่ายภาครัฐ การใช้จ่ายเงินของรัฐบาลในโครงการต่าง ๆ เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภค การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา และการสาธารณสุข ซึ่งสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจและลดผลกระทบจากการเกิดเศรษฐกิจถดถอยได้โดยตรง ซึ่งส่งผลต่อดุลการค้าและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศโดยตรง (หน่วย: ล้านบาท)
3. INF (Inflation Rate) คือ อัตราเงินเฟ้อ อัตราการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าและบริการในช่วงเวลาหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาก่อนหน้า เป็นตัวบ่งชี้เสถียรภาพของเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อการอุปโภคและบริโภคภายในประเทศ (หน่วย: ร้อยละ)
4. U (Unemployment Rate) คือ อัตราการว่างงาน สัดส่วนของจำนวนประชากรที่ไม่มีงานทำเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังแรงงานทั้งหมด เป็นตัวชี้วัดภาวะเศรษฐกิจถดถอย (หน่วย: ร้อยละ)
5. C (Private Consumption) คือ การบริโภคภาคเอกชน การใช้จ่ายของประชาชนในประเทศเพื่อซื้อสินค้าและบริการซึ่งสะท้อนกำลังซื้อและความมั่นใจของประชาชนต่อเศรษฐกิจในประเทศ (หน่วย: ล้านบาท)
6. I (Private Investment) คือ การลงทุนภาคเอกชน การลงทุนของบริษัทหรือธุรกิจเอกชนในสินทรัพย์ถาวร เช่น อาคาร เครื่องจักร และเทคโนโลยี ซึ่งมีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาว (หน่วย: ล้านบาท)
7. TB (Trade Balance) คือ ดุลการค้า เป็นส่วนต่างระหว่างมูลค่าการส่งออกและการนำเข้าสินค้าและบริการ แสดงถึงความสามารถของประเทศในการสร้างรายได้จากต่างประเทศ (หน่วย: ล้านบาท)
8. R (Real Interest Rate) คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับการปรับค่าด้วยอัตราเงินเฟ้อ เพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของการกู้ยืมเงินหรือผลตอบแทนที่แท้จริงของการลงทุนทางการเงินอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับการปรับค่าด้วยอัตราเงินเฟ้อ เพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของการกู้ยืมเงินหรือผลตอบแทนที่แท้จริงของการลงทุนทางการเงิน (หน่วย: ร้อยละ)
9. PO (Oil Price) คือ ราคาน้ำมันดิบ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าในการการลงทุน การบริโภคภาคเอกชน และเงินเฟ้อโดยตรง ซึ่งป็นต้นทุนโดยรวมของเศรษฐกิจ (หน่วย: บาร์เรลต่อดอลลาร์สหรัฐ)
10. GDPF (Annual Percentage Change in Real GDP of the United States) คือ อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในที่แท้จริงประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งตัวชี้วัดนี้สะท้อนถึงการเติบโตหรือหดตัวของเศรษฐกิจประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยผ่านการค้าและการลงทุน (หน่วย: ร้อยละ)

11.ER (Exchange Rate): อัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ อัตราที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับสกุลเงินบาท โดยมีอ้างอิงกับดอลลาร์สหรัฐ (หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ)

12.W (Wage average): ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย รายได้เฉลี่ยของแรงงานในภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ เป็นตัวชี้วัดรายได้ของแรงงานในประเทศ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อกำลังซื้อและการบริโภคภาคเอกชน (C) อีกทั้งยังสะท้อนถึงความสามารถในการจ้างงานและผลกระทบของนโยบายเศรษฐกิจ (หน่วย: บาท)

13.D (Dummy) คือ การเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2556-2566ซึ่งเป็นช่วงหลังการฟื้นฟูกิจการเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง วิกฤตSubprime และมหาอุทกภัยในปี 2554 ที่ส่งผลกระทบรุนแรงต่อเศรษฐกิจไทยในแต่ละไตรมาส (BOT, 2566) โดยกำหนดให้

D=1 ขณะเกิด วิกฤต

D=0 ไม่เกิดวิกฤต

เหตุการณ์สำคัญในปีพ.ศ. 2556-2566 ที่กระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- พ.ศ. 2556-2557 เกิดเหตุการณ์การประท้วงทางการเมืองในกลุ่มต่อต้านรัฐบาลในยุคนายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
- พ.ศ. 2557 เกิดเหตุการณ์การยึดอำนาจโดยกองทัพไทย และการจัดตั้งรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
- พ.ศ. 2561-2563 สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน
- พ.ศ. 2563-2565 การระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19)
- พ.ศ. 2565-2566 สงครามรัสเซีย-ยูเครน

12. € (Error term) คือ ค่าความคาดเคลื่อนของการพยากรณ์

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทยเพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจในระยะยาว และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ผลการศึกษามีวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งได้ดังนี้

4.1. ข้อมูลทั่วไปของตัวแปร

4.2. อธิบายผลการวิจัย

4.2.1. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ

4.2.2. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจในระยะยาว

4.1 ข้อมูลทั่วไปของตัวแปร

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย ในหัวข้อ 3.1 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลประเภททุติยภูมิจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ Statista Data และ Investing.com ในช่วงปี พ.ศ.2556-2566 จำนวน 44 ไตรมาสโดยมีการคำนวณข้อมูล ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทย ค่าใช้จ่ายภาครัฐ อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน การใช้จ่ายภาคเอกชน การลงทุนภาคเอกชน ดุลการค้า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ราคาน้ำมันดิบ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย และวิกฤตทางเศรษฐกิจ จึงได้เป็นตัวแปรต้น 12 ตัวแปร จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: ตารางสถิติเบื้องต้นของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรทุกตัวของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย

Variable	Obs	Mean	Std. dev.	Min	Max
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของประเทศไทย (lnRGDPT)	44	14.74572	0.0752597	14.59725	14.8613
ค่าใช้จ่ายภาครัฐ (lnG)	44	13.44996	0.1945719	13.10724	13.79971
อัตราเงินเฟ้อ (INF)	44	1.401136	2.105466	-2.67	7.29
อัตราการว่างงาน (U)	44	1.142045	0.3916191	0.61	2.25
การใช้จ่ายภาคเอกชน (lnC)	44	12.87126	0.0789975	12.67732	13.02965

การลงทุนภาคเอกชน (lnl)	44	13.34723	0.1626397	13.00068	13.64669
ดุลการค้า (lnTB)	44	2.244963	11.72688	-13.34499	13.31449
อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (RI)	44	0.2936364	2.157892	-6.55	3.28
ราคาน้ำมันดิบ (PO)	44	66.75727	21.2543	31.2	108.37
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา(GDPf)	44	2.245455	2.406431	-7.5	11.9
อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER)	44	32.24246	1.705927	29.8043	35.8385
ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย (lnW)	44	9.545134	0.0682285	9.374496	9.645532
วิกฤตทางเศรษฐกิจ (D)	44	0.7272727	0.4505106	0	1

ที่มา: ผู้วิจัย

จากการศึกษาข้อมูลตัวแปรต้นทางสถิติทั้งหมดในช่วงพ.ศ. 2556-2566 มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 44 ในตารางที่ 2 ตารางสถิติเบื้องต้นของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรทุกตัวของปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทยพิจารณาจากผู้วิจัยได้ว่าตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของประเทศไทย (lnRGDPT) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 14.74572 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.0752597 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 14.59725 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 14.8613 ค่าใช้จ่ายภาครัฐ (lnG) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13.44996 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.1945719 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 13.10724 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 13.79971 อัตราเงินเฟ้อ (INF) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.401136 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.105466 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -2.67 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 7.29 อัตราการว่างงาน (U) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.142045 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.3916191 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0.61 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 2.25 การใช้จ่ายภาคเอกชน (lnC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 12.87126 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.0789975 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 12.67732 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 13.02965 การลงทุนภาคเอกชน (lnI) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 13.34723 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.1626397 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 13.00068 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 13.64669 ดุลการค้า (lnTB) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.244963 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 11.72688 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -13.34499 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 13.31449 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (RI) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.2936364 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.157892 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 31.2 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 108.37 ราคาน้ำมันดิบ (PO) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 66.75727 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 21.2543 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 31.2 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 108.37 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา(GDPf) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.245455 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.406431 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ -7.5 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 11.9 อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 32.24246 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.705927 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 29.8043 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 35.8385 ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย (lnW) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 9.545134 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.0682285 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 9.374496 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 9.645532 วิกฤตทางเศรษฐกิจ (D) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.7272727 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.4505106 มีค่าต่ำสุดอยู่ที่ 0 มีค่าสูงสุดอยู่ที่ 1

ตารางที่ 3: ค่าสถิติของการตรวจสอบสมการแบบจำลอง

Equation	Obs	Params	RMSE	R-squared	chi2	P>chi2
ผลกระทบที่ส่งต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทย ($\ln RGDPT$)	44	12	0.0299085	0.8384	228.27	0
ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้า ($\ln TB$)	44	1	11.555	0.0065	0.19	0.6649
ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ (ER)	44	1	1.678549	0.0093	1.97	0.161
ผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการใช้จ่ายภาคเอกชน ($\ln C$)	44	2	0.0554051	0.4967	58.11	0
ผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชน ($\ln I$)	44	1	0.1602105	0.0071	0.07	0.7928
ผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อ (INF)	44	1	1.649476	0.372	21.44	0

ที่มา: ผู้วิจัย

ตารางที่ 4: ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ

Variable	Coefficient	Std. err.	z	P>z	[95% conf. interval]	
สมการที่ 1: แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย						
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของประเทศไทย (<i>lnRGDPT</i>)						
ค่าใช้จ่ายภาครัฐ (<i>lnG</i>)	0.0252618	0.0385097	0.66	0.512	-0.0502157	0.1007394
อัตราเงินเฟ้อ (<i>INF</i>)	-0.0041354	0.005207	-0.79	0.427	-0.0143409	0.00607
อัตราการว่างงาน (<i>U</i>)	-0.0365415	0.0163753	-2.23	0.026**	-0.0686365	-0.0044465
การใช้จ่ายภาคเอกชน (<i>lnC</i>)	-0.3891694	0.0943839	-4.12	0***	-0.5741584	-0.2041804
การลงทุนภาคเอกชน (<i>lnI</i>)	0.1695885	0.0558059	3.04	0.002***	0.0602109	0.278966
ดุลการค้า (<i>lnTB</i>)	0.0006504	0.0007656	0.85	0.396	-0.0008501	0.0021509
อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (<i>RI</i>)	-0.0088552	0.0051725	-1.71	0.087*	-0.0189931	0.0012827
ราคาน้ำมันดิบ (<i>PO</i>)	-0.0008505	0.0006236	-1.36	0.173	-0.0020727	0.0003718
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา (<i>GDPf</i>)	0.0037206	0.0022113	1.68	0.092*	-0.0006135	0.0080547
อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (<i>ER</i>)	0.0067133	0.0045289	1.48	0.138	-0.0021632	0.0155898

ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย ($\ln W$)	0.7691203	0.1198757	6.42	0***	0.5341683	1.004072
วิกฤตทางเศรษฐกิจ (D)	0.0237045	0.0211742	1.12	0.263	-0.0177962	0.0652052
ค่าคงที่ (_cons)	9.673549	1.267416	7.63	0	7.189459	12.15764
สมการที่ 2: ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้า						
ดุลการค้า ($\ln TB$)						
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา ($GDPf$)	-0.3100132	0.7157686	-0.43	0.665	-1.712894	1.092868
ค่าคงที่ (_cons)	2.941083	2.36992	1.24	0.215	-1.703874	7.58604
สมการที่ 3: ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ						
อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER)						
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา ($GDPf$)	-0.1243388	0.0886948	-1.4	0.161	-0.2981775	0.0494999
ค่าคงที่ (_cons)	32.52165	0.321649	101.11	0	31.89123	33.15207
สมการที่ 4: ผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการใช้จ่ายภาคเอกชน						
การใช้จ่ายภาคเอกชน ($\ln C$)						
ราคาน้ำมันดิบ (PO)	0.0001415	0.0003911	0.36	0.718	-0.0006251	0.000908
ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย ($\ln W$)	0.8768308	0.1156523	7.58	0***	0.6501564	1.103505
ค่าคงที่ (_cons)	4.492354	1.108189	4.05	0	2.320344	6.664363
สมการที่ 5: ผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชน						
การลงทุนภาคเอกชน ($\ln I$)						
ราคาน้ำมันดิบ (PO)	0.0002541	0.0009677	0.26	0.793	-0.0016426	0.0021509
ค่าคงที่ (_cons)	13.33027	0.0689369	193.37	0	13.19515	13.46538
สมการที่ 6: ผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อ						
อัตราเงินเฟ้อ (INF)						
ราคาน้ำมันดิบ (PO)	0.054159	0.0116961	4.63	0***	0.031235	0.077083
ค่าคงที่ (_cons)	-2.21437	0.8191749	-2.7	0.007	-3.819923	-0.6088165

หมายเหตุ: */**/** แสดงระดับนัยสำคัญที่ 10%, 5% และ 1% ตามลำดับ, (-) แสดงค่า P-value

ที่มา: ผู้วิจัย

4.2. อธิบายตัวแปร

4.2.1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการเกี่ยวเนื่อง (Simultaneous Equation Model :SEM) ด้วยวิธี Seemingly Unrelated Regression (SUR) จากผลการวิเคราะห์ของตารางที่ 3 ได้กล่าวถึงค่าสถิติของการตรวจสอบสมการแบบจำลอง เพื่อวัดความแม่นยำและนัยสำคัญของแบบจำลองที่ใช้ในงานวิจัย โดยพิจารณาจากค่า R-squared (R^2) เพื่อประเมินความสามารถของแบบจำลองในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Squared Error, RMSE) เพื่อวัดความคลาดเคลื่อนของแบบจำลอง ในส่วนตารางที่ 4 ได้กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระต่างๆ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient) เพื่อพิจารณาทิศทางและขนาดของผลกระทบของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตาม และค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > |z|$) เพื่อพิจารณาผลกระทบของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามนั้นมีความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้วิจัยได้มีประมาณค่าแบบจำลองสมการเกี่ยวเนื่องทั้งหมดดังนี้

4.2.1.1. แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย

$$\begin{aligned} \ln RGDP_T = & 9.673459 + 0.0252618 \ln G - 0.0041354 INF - 0.0365415 U - 0.3891694 \ln C \\ & + 0.1695885 \ln I + 0.0006504 \ln TB - 0.0088552 RI - 0.0088050 PO \\ & + 0.0037206 GDP_f + 0.0067133 ER + 0.7691203 \ln W + 0.0237045 D + \epsilon_i \end{aligned}$$

จากตารางที่ 3 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบสมการแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยพบว่าค่า R-squared (R^2) เท่ากับ 0.8384 ซึ่งหมายความว่าแบบจำลองสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทยได้ถึงร้อยละ 83.84 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองนี้มีความแม่นยำในการอธิบายปัจจัยที่ส่งต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (RMSE) เท่ากับ 0.0299085 เมื่อดูจากตารางที่ 3 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบสมการแบบจำลอง ซึ่งมีค่า RMSE ต่ำที่สุดใน 6 สมการและมีค่าที่ใกล้เคียงกับ 0 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำแสดงว่าแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์สูง

จากตารางที่ 4 ผลการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศของแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทย ตัวแปรที่มีผลในทิศทางบวกได้แก่ ค่าใช้จ่ายภาครัฐ ($\ln G$), การลงทุนภาคเอกชน ($\ln I$), ดุลการค้า ($\ln TB$), อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDP_f), อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ER), ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย ($\ln W$) และวิกฤตทางเศรษฐกิจ (D) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0252618, 0.1695885, 0.0006504, 0.0037206, 0.0067133, 0.7691203 และ 0.0237045 ตามลำดับ ซึ่งการลงทุนภาคเอกชน ($\ln I$) มีค่า P-value เท่ากับ 0.002 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 1) อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDP_f) มีค่า P-value เท่ากับ 0.092 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 10) ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย ($\ln W$) มีค่า P-value เท่ากับ 0 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 1) และตัวแปรที่มีผลในทิศทางลบได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ (INF) อัตรา

การว่างงาน (U) การใช้จ่ายภาคเอกชน (lnC) อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (RI)ราคาน้ำมันดิบ (PO) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.0041354, -0.0365415, -0.3891694, -0.0088552 และ -0.0008505 ตามลำดับ ซึ่งอัตราการว่างงาน (U) ค่า P-value เท่ากับ 0.026 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 5), การใช้จ่ายภาคเอกชน (lnC) ค่า P-value เท่ากับ 0.0 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 1) และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (RI) P= 0.087 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 10) จากการวิเคราะห์แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทยที่แท้จริงด้วยข้อมูลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า การลงทุนภาคเอกชนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการลงทุนส่งผลให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจ การจ้างงาน และการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทยเช่นเดียวกันกับค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้นซึ่งสะท้อนถึงกำลังซื้อของประชาชนที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการบริโภคที่มากขึ้นและส่งผลกระทบต่อเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ก็มีบทบาทสำคัญต่อประเทศไทย เนื่องจากไทยเป็นประเทศที่พึ่งพาการส่งออกสูง หากเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นหนึ่งในคู่ค้าสำคัญของไทยขยายตัว จะทำให้ความต้องการสินค้าส่งออกจากไทยเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทย ในทางกลับกัน ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบหมายถึงปัจจัยที่ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยลดลง อัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้กำลังซื้อของประชาชนลดลง และทำให้เกิดการใช้จ่ายภาคเอกชนที่ลดลง ซึ่งเป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากเมื่อประชาชนมีรายได้น้อยลง การบริโภคสินค้าและบริการก็จะลดลง ทำให้ธุรกิจชะลอตัวและเศรษฐกิจโดยรวมชะลอตัวลงตามไปด้วย นอกจากนี้ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่สูงขึ้นก็ส่งผลกระทบต่อ GDP โดยตรงเนื่องจากทำให้ต้นทุนทางการเงินของภาคธุรกิจเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การลงทุนลดลง รวมถึงภาคครัวเรือนอาจมีการลดการใช้จ่ายลงเพื่อชำระหนี้สินที่เพิ่มขึ้น

4.2.1.2. แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้า

$$TB = 2.941033 - 0.3101032GDPf + \varepsilon_i$$

จากตารางที่ 3 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้าพบว่าค่า R-squared(R²) มีค่าเท่ากับ 0.0065 หมายความว่าแบบจำลองสามารถอธิบายความแปรปรวนของดุลการค้าเท่ากับร้อยละ 0.65 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองดังกล่าวมีความสามารถในการพยากรณ์ที่จำกัด และอาจไม่สามารถใช้อธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดุลการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (RMSE) (RMSE) เท่ากับ 11.555 เมื่อดูจากตารางที่ 3 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบสมการแบบจำลอง ซึ่งมีค่า RMSE มากที่สุดจาก 6 สมการแสดงว่ามีแบบจำลองมีความคลาดเคลื่อนสูง

จากตารางที่ 4 ผลการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศของแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้าพบว่าอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDPf) มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0037206 ซึ่งมีค่าเป็นบวก และมีค่า P-value เท่ากับ 0.092 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศในเชิงสถิติ

4.2.1.3. แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ

$$ER = 32.52156 - 0.1243388GDPf + \varepsilon_i$$

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศพบว่าค่า R-squared (R^2) เท่ากับ 0.0093 หมายความว่าแบบจำลองสามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราการแลกเปลี่ยนได้ร้อยละ 0.93 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองดังกล่าวมีความสามารถในการพยากรณ์ที่จำกัด และอาจไม่สามารถใช้อธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (RMSE) เท่ากับ 1.678549 เมื่อดูจากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบสมการแบบจำลอง ซึ่งมีค่า RMSE มากที่สุดเป็นอันดับ 2 จาก 6 สมการแสดงว่ามีแบบจำลองมีความคลาดเคลื่อนสูง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศของแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศพบว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา ($GDPf$) มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0067133 ซึ่งมีค่าเป็นบวก แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศในเชิงสถิติ

4.2.1.4. แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทยต่อการใช้จ่ายภาคเอกชน

$$C = 4.492354 + 0.0001415PO + 0.8768308W + \varepsilon_i$$

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการใช้จ่ายภาคเอกชนพบว่า R-squared (R^2) เท่ากับ 0.4967 แสดงว่าแบบจำลองสามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้จ่ายภาคเอกชนได้ร้อยละ 49.67 แสดงให้เห็นว่าราคาน้ำมันและค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในระดับหนึ่งต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของภาคเอกชน และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (RMSE) เท่ากับ 0.0554051 มีค่าที่ใกล้เคียงกับ 0 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำแสดงว่าแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์สูง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศของแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการใช้จ่ายภาคเอกชนพบว่าราคาน้ำมันมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0001415 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าราคาน้ำมันไม่ได้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการใช้จ่ายภาครัฐในเชิงสถิติ และค่าจ้างแรงงานมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.8768403 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.000 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 1) โดยค่าจ้างแรงงานมีผลกระทบเชิงบวกต่อการใช้จ่ายภาคเอกชนอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าหากค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น การใช้จ่ายของประชาชนจะเพิ่มขึ้นตามในทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่ารายได้ที่สูงขึ้นจะนำไปสู่การบริโภคที่สูงขึ้น

4.2.1.5. แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชน

$$I = 13.33027 + 0.0002541PO + \varepsilon_i$$

จากตารางที่ 3 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการลงทุนภาคเอกชนพบว่า R-squared (R^2) เท่ากับ 0.0071 แสดงว่าแบบจำลองสามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้จ่ายภาคเอกชนได้ร้อยละ 0.71 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองดังกล่าวมีความสามารถในการพยากรณ์ที่จำกัด และอาจไม่สามารถใช้อธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชนได้อย่างมีนัยสำคัญ และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (RMSE) เท่ากับ 0.1602105 แสดงว่ามีแบบจำลองมีความคลาดเคลื่อนสูง

จากตารางที่ 4 ผลการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศของแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชนพบว่าผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชนพบว่ามีผลกระทบในเชิงบวกโดยค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.0002541 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าราคาน้ำมันไม่ได้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการลงทุนภาคเอกชนในเชิงสถิติ

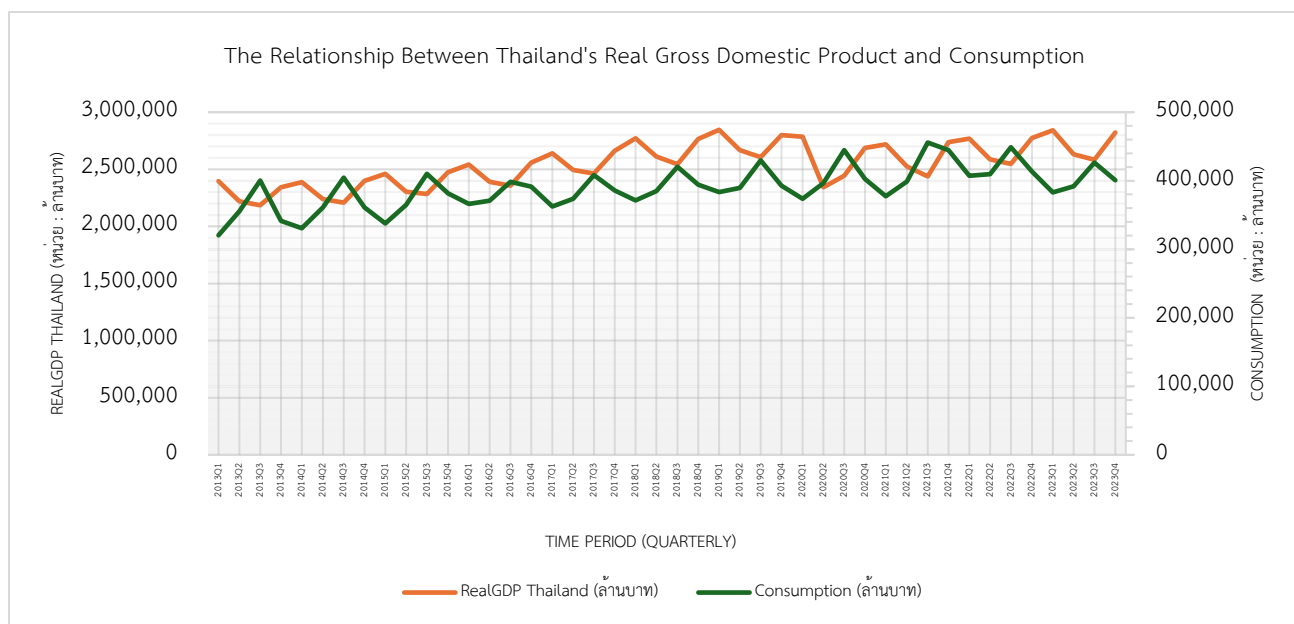
4.2.1.6. แบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อ

$$INF = -2.21437 + 0.0541549PO + \varepsilon_i$$

จากตารางที่ 3 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการใช้จ่ายภาคเอกชนพบว่า R-squared (R^2) เท่ากับ 0.3720 แสดงว่าแบบจำลองสามารถอธิบายความแปรปรวนของการใช้จ่ายภาคเอกชนได้ร้อยละ 37.20 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองดังกล่าวมีความสามารถในการพยากรณ์ที่จำกัด และอาจไม่สามารถใช้อธิบายปัจจัยที่มีผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อได้อย่างมีนัยสำคัญ และค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (RMSE) เท่ากับ 1.649476 เมื่อดูจากตารางที่ 3 ผลการการวิเคราะห์ค่าสถิติตรวจสอบสมการแบบจำลอง ซึ่งมีค่า RMSE มากที่สุดเป็นอันดับ 3 จาก 6 สมการแสดงว่ามีแบบจำลองมีความคลาดเคลื่อนสูง

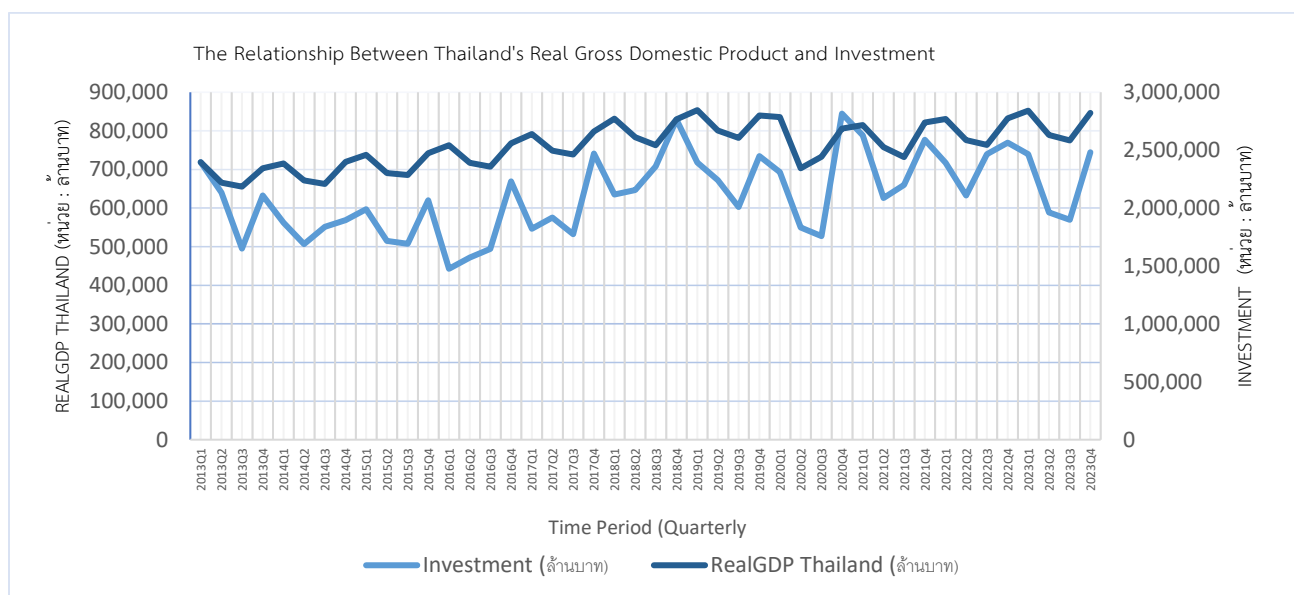
จากตารางที่ 4 ผลการการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศของแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อพบว่าราคาน้ำมันมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราเงินเฟ้อโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.054159 และมี $P=0.000$ (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 1) แสดงให้เห็นว่าราคาน้ำมันสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการก็เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งสะท้อนออกมาในอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น

4.2.2. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจในระยะยาว

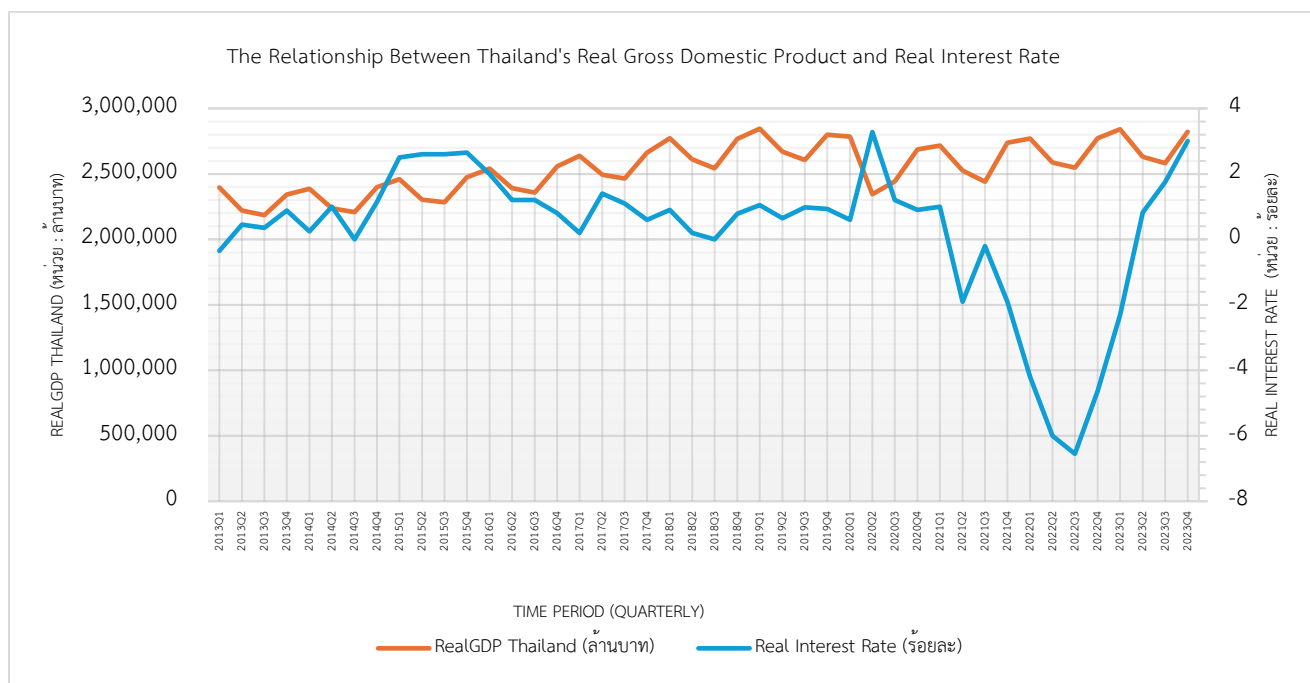
ภาพที่ 4: ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและการบริโภคภาคเอกชน

ที่มา: ผู้วิจัย

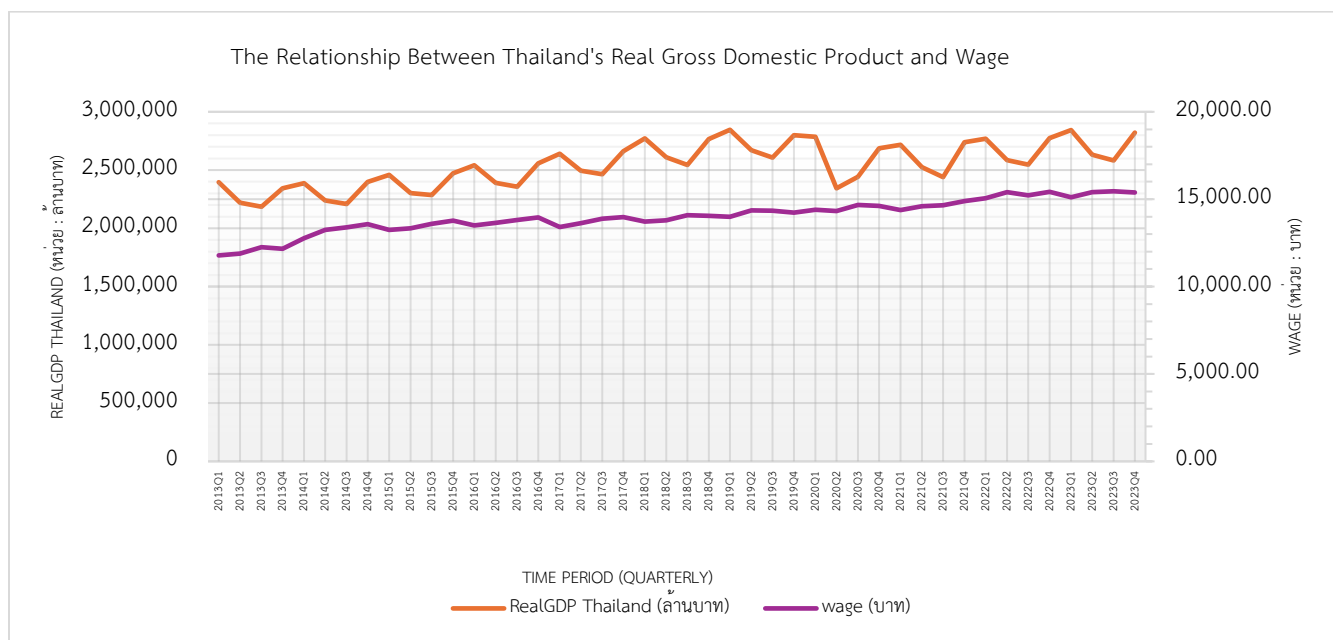
ภาพที่ 5: ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและการลงทุนภาคเอกชน

ที่มา: ผู้วิจัย

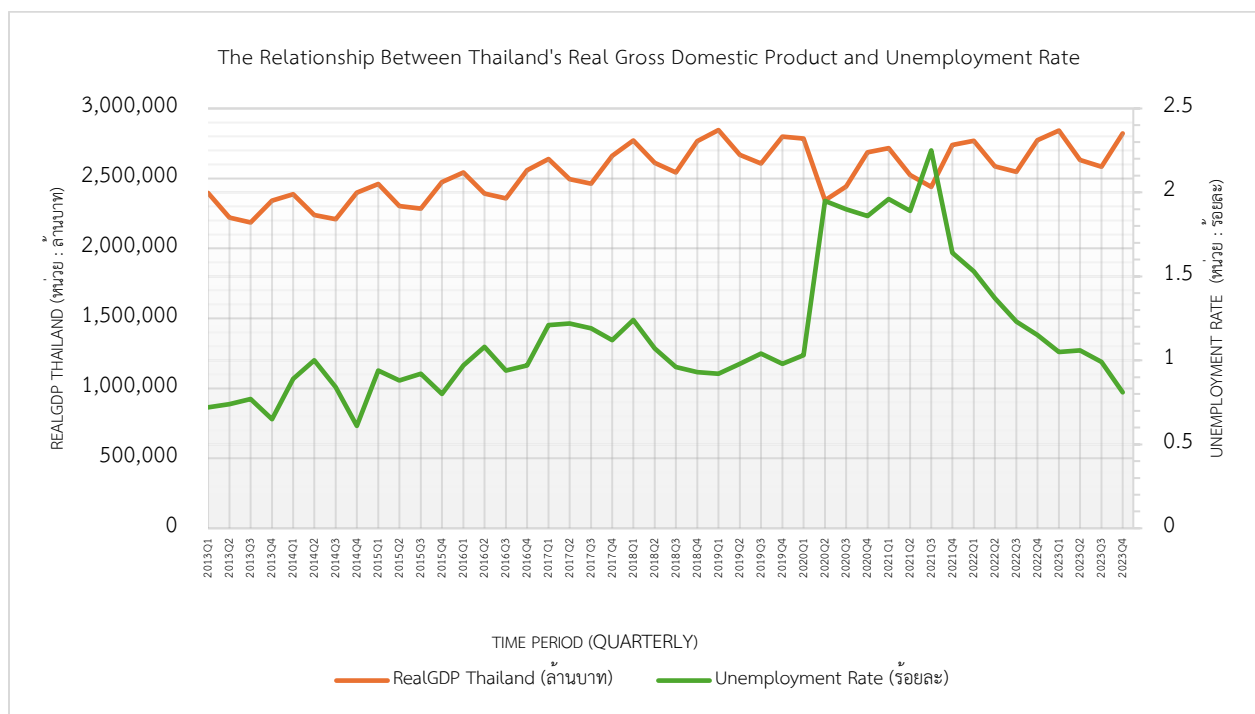
ภาพที่ 6: ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและดอกเบี้ยที่แท้จริง

ที่มา: ผู้วิจัย

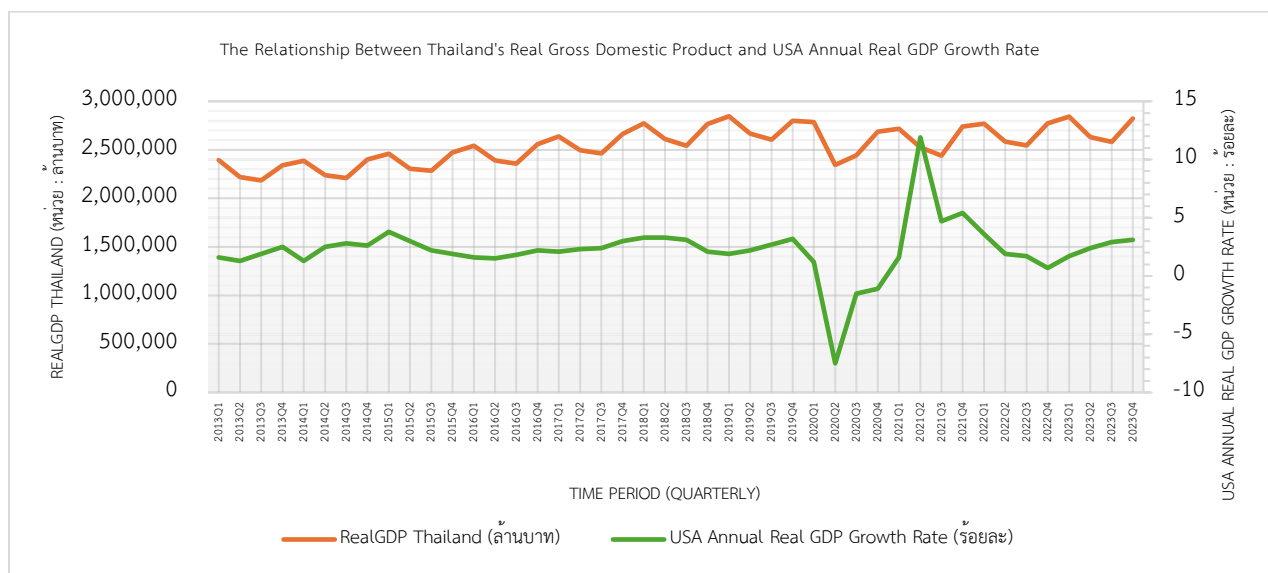
ภาพที่ 7: ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศ

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 8: ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและอัตราการว่างงาน

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 9: ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 4 และ ภาพที่ 4 – 9 เป็นตัวแปรที่มีนัยยะสำคัญทางสถิติโดยเป็นแนวโน้มรายไตรมาสในช่วงปีพ.ศ. 2556-2566 จากตารางที่ 3 พบว่าการบริโภคภาคเอกชน (C) มีค่าสหสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย (RGDPT) เท่ากับ -0.3891694 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบ การใช้จ่ายภาคเอกชนลดลงส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จากภาพที่ 4 จะเห็นได้ว่าในหลายช่วงเวลา เช่นในช่วงเวลาไตรมาสที่ 3 พ.ศ. 2565 ถึงไตรมาสที่ 3 พ.ศ. 2566 การลดลงของการใช้จ่ายภาคเอกชนเกิดขึ้นก่อนจากนั้นผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยลดลง หมายถึงการที่ในภาวะเศรษฐกิจการใช้จ่ายจากภาคเอกชนลดลงมาระยะเวลาหนึ่งแล้วจากนั้นสะท้อนออกมาถึงเศรษฐกิจประเทศ และจากที่เศรษฐกิจประเทศมวลรวมแอ่งลง เกิดการอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจจากทั้งนโยบายการเงินและนโยบายการคลังเพื่อให้เกิดเงินหมุนเวียนเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศอันสะท้อนได้จากการที่การใช้จ่ายภาคเอกชนเพิ่มขึ้นหลังจากผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย (RGDPT) ลดต่ำลงในหลายช่วงเวลา ต่อมาใน ภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทย และการลงทุนภาคเอกชน จากตารางที่ 4 พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์การลงทุนภาคเอกชน (I) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย (RGDPT) ในระดับสูงที่ 0.1695885 แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวก การลงทุนที่เพิ่มขึ้นส่งผลโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะสั้นที่เศรษฐกิจตอบสนองต่อการกระตุ้นทางการเงินหรือการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพที่ 6 ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและดอกเบี้ยที่แท้จริง จากตารางที่ 4 พบว่าค่าสหสัมพันธ์ดอกเบี้ยที่แท้จริง (RI) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย (RGDPT) อยู่ที่ -0.0088552 แสดงให้เห็นว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงของประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคที่กล่าวว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงลดลง การลงทุนจะเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงเพิ่มขึ้น ในภาพที่ 7 ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศ พบว่าค่าสหสัมพันธ์ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศ (W) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย (RGDPT) คือ 0.7691203 แสดงให้เห็นว่าค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศกับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกซึ่งจากภาพที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยและค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทยมีการเติบโตควบคู่กันแต่ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยมีความผันผวนมากกว่าค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศไทย ต่อมาในภาพที่ 8 ภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและอัตราการว่างงาน พบว่าค่าสหสัมพันธ์อัตราการว่างงาน (U) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย (RGDPT) คือ -0.0365415 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบ กล่าวคือหากอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยลดลง แสดงให้เห็นว่าเมื่อประชาชนตกงานจะมีรายได้ลดลง มีความสามารถในการใช้จ่ายลดลง ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศแอ่งลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ibrahim, A. S., Lanhui, W., and Habibi, S. M. G. (2018) ภาพที่ 9 คือภาพความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงประเทศไทยและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ค่าสหสัมพันธ์อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา (GDPF) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย (RGDPT) มีค่าเท่ากับ 0.0037206 แสดงให้เห็นว่าทิศทางของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกากับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจากภาพที่ 9 พบว่า แนวโน้มของกราฟทั้ง 2 ไม่ได้เคลื่อนไหวสอดคล้องกันอย่างชัดเจนแต่ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยมีแนวโน้มที่ผันผวนมากกว่าแต่อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกามีความผันผวนอย่างชัดเจนในช่วง ไตรมาสที่ 2 ของปีพ.ศ. 2563 ไปจนถึง ไตรมาสที่ 3 ของปีพ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นวิกฤตโควิด-19 ที่ทำให้เศรษฐกิจของสหรัฐฯ ติดยอย่างรุนแรง ก่อนจะฟื้นตัวอย่างรวดเร็วในช่วงหลัง

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะงานวิจัย

5.1. สรุปผลงานวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทยซึ่งได้ใช้แบบจำลองสมการเกี่ยวเนื่อง (Simultaneous Equation Model: SEM) เพื่อศึกษาเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงภายในประเทศ ด้วยวิธี Seemingly Unrelated Regression (SUR) และ เพื่อศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจในระยะยาว การวิเคราะห์อนุกรมเวลา (Time Series Analysis) ซึ่งทางผู้วิจัยได้ข้อสรุปดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการถดถอยของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงในประเทศไทยจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติซึ่งในส่วนของผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายภาครัฐ การลงทุนภาคเอกชน ดุลการค้า อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา อัตราอ้างอิงการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย และวิกฤตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนและค่าจ้างแรงงานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของการลงทุนและค่าจ้างแรงงานสามารถส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างมีนัยสำคัญ ในทางกลับกัน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทย ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงาน การใช้จ่ายภาคเอกชน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง และราคาน้ำมันดิบ โดยเฉพาะอัตราการว่างงานและอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับร้อยละ 5 และร้อยละ 10 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเมื่ออัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นหรืออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงสูงขึ้น ย่อมส่งผลให้กำลังซื้อและการลงทุนลดลง ซึ่งเป็นปัจจัยฉุดรั้งการเติบโตของเศรษฐกิจสำหรับผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้าและอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ พบว่าแบบจำลองที่ใช้มีความสามารถในการอธิบายที่จำกัด โดยค่า R-squared เท่ากับร้อยละ 0.65 และ 0.93 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแบบจำลองไม่สามารถอธิบายได้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อดุลการค้าและอัตราการแลกเปลี่ยนของไทยในระดับที่สามารถสรุปเป็นแนวโน้มที่แน่นอนได้ ในการวิเคราะห์ผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยต่อการใช้จ่ายภาคเอกชน พบว่าค่าจ้างแรงงานมีผลกระทบเชิงบวกต่อการใช้จ่ายภาคเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 1 สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น การใช้จ่ายของประชาชนจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่ว่ารายได้ที่สูงขึ้นจะนำไปสู่การบริโภคที่มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาน้ำมันไม่มีผลกระทบเชิงนัยสำคัญต่อการใช้จ่ายภาคเอกชน แม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์ของราคาน้ำมันจะเป็นบวก แต่ค่า R-squared เท่ากับร้อยละ 0.71 แสดงให้เห็นว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ชัดเจน ต่อมาในส่วนของผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อ พบว่าราคาน้ำมันมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราเงินเฟ้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อต้นทุนราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้น ย่อมทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่งผลให้ราคาสินค้าสูงขึ้นและสะท้อนออกมาในรูปของอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น

จากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจในระยะยาวซึ่งได้ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจในระยะยาวที่ส่งผลต่อการเกิดเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญพบว่า การลงทุนภาคเอกชนมีค่าสหสัมพันธ์ที่ 0.1695885 ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งการเพิ่มขึ้นของการลงทุนมีผลโดยตรงต่อการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงภายในประเทศไทย โดยเฉพาะในระยะสั้นที่เศรษฐกิจตอบสนองต่อการกระตุ้นจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ต่อมา ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในประเทศก็มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงที่ 0.7691203 ซึ่งสะท้อนถึงการเติบโตของรายได้ประชาชนที่ช่วยกระตุ้นการบริโภคและการเติบโตของเศรษฐกิจ แม้จะมีความผันผวนของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศไทยที่สูงกว่าค่าจ้าง แต่แนวโน้มทั้ง 2 ไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่การบริโภคภาคเอกชนมีค่าสหสัมพันธ์ที่ -0.3891694 ที่สะท้อนถึงการลดลงของการบริโภคของประชาชนก่อนหน้านี้ที่จะส่งผลให้เกิดการลดลงที่เศรษฐกิจมวลรวมภายในประเทศ และสะท้อนผลการส่งผ่านของการกระตุ้นเศรษฐกิจจากนโยบายการคลังและนโยบายการเงินผ่านมูลค่าของการบริโภคภาคเอกชนหลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ในส่วนของดอกเบี้ยที่แท้จริงมีค่าสหสัมพันธ์ที่ -0.0088552 ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงลบซึ่งเมื่ออัตราดอกเบี้ยลดลง การลงทุนมักจะเพิ่มขึ้นและส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงขยายตัว ต่อมาอัตราการว่างงานมีค่าสหสัมพันธ์ที่ 0.7691203 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการว่างงานส่งผลกระทบให้เศรษฐกิจหดตัว แม้ว่าจะส่งผลกระทบไม่มากแต่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความผันผวนที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ส่วนอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ มีค่าสหสัมพันธ์ที่ 0.0037206 และมีความผันผวนที่มากกว่าเศรษฐกิจประเทศไทย

5.2. ข้อเสนอแนะงานวิจัย

5.2.1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย “ปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจถดถอยในประเทศไทย” ทางผู้วิจัยได้นำข้อมูลเชิงสถิติและตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติดังกล่าวมาเป็นแนวทางการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทางเศรษฐกิจจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงภายในประเทศ และการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเศรษฐกิจในระยะยาว โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

จากข้อสรุปผู้วิจัยได้เรียงจากตัวที่มีผลกระทบต่อการเกิดเศรษฐกิจถดถอยที่มีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ลงทุนภาคเอกชน จาก แนวโน้มแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของการลงทุนในระบบเศรษฐกิจไทย ซึ่งไม่เพียงแต่สร้างงานและรายได้ในระยะสั้น แต่ยังส่งผลต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว นโยบายที่ควรดำเนินการ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุน เช่น การลดขั้นตอนทางราชการ การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เอื้อต่อภาคเอกชน นอกจากนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบคมนาคม เทคโนโลยี และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยังช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ ต่อมากรใช้จ่ายภาคเอกชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เนื่องจากการเพิ่มกำลังซื้อให้กับประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มรายได้น้อยที่มีความอ่อนไหวต่อสภาพเศรษฐกิจ รัฐบาลควรมีนโยบายที่ควรดำเนินการได้แก่ การปรับปรุงระบบภาษีให้ลดภาระของผู้มีรายได้น้อย การส่งเสริมการออมผ่านโครงการรัฐที่ให้ผลตอบแทนที่จูงใจ และการลดค่าครองชีพผ่านการควบคุมราคาสินค้าจำเป็น การสร้างมาตรการช่วยเหลือในรูปแบบเงินโอน (cash transfer) และโครงการกระตุ้นการบริโภค เช่น ขั๊อปติมีคีน หรือ คนละครึ่ง เพื่อเพิ่มกำลังซื้อให้ประชาชนและ ช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยเฉพาะSMEs ให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ และควรเน้นไปที่กลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงเพื่อลดผลกระทบจาก

ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ในส่วนของค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยภายในประเทศไทย เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการบริโภคของประชาชน รัฐควรสนับสนุนการปรับค่าจ้างขั้นต่ำให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ พร้อมกับการส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงาน เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งการยกระดับคุณภาพแรงงานนอกจากจะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับแรงงานแล้ว ยังช่วยสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ต่อมาผลกระทบนี้สำคัญระดับรองลงมา อัตราการว่างงาน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนถึงความเปราะบางของระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจหรือภาวะถดถอย การสร้างงานโดยตรงจากภาครัฐ เช่น การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) อย่างการมอบสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้แก่รายจ้างที่จ้างงานกลุ่มแรงงานที่ได้รับผลกระทบ หรือ อีกทั้งการสนับสนุนการศึกษาและฝึกอบรมเฉพาะทางเพื่อเตรียมแรงงานให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะช่วยลดปัญหาการว่างงานในระยะยาว และควรดำเนินโครงการฝึกอบรมพัฒนาทักษะแรงงาน (Reskilling/Upskilling) เพื่อให้แรงงานมีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งมีแนวโน้มความสัมพันธ์เชิงลบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริง รัฐบาลจึงควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อลดผลกระทบเชิงลบต่อการลงทุนและการบริโภค และควรร่วมมือกับธนาคารกลางเพื่อดำเนินนโยบายการเงินแบบคลายตัว (Expansionary Monetary Policy) ในช่วงที่เศรษฐกิจถดถอย โดยการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนและครัวเรือนกู้ยืมเงินเพื่อนำไปลงทุนและบริโภค และการจัดตั้งโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อช่วยสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กและผู้ประกอบการรายย่อยที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ และควรมีการจัดตั้งกองทุนค้ำประกันสินเชื่อเพื่อช่วยลดความเสี่ยงของธนาคารในการปล่อยสินเชื่อให้กลุ่มเป้าหมาย สุดท้ายอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา พบว่ามีแนวโน้มผลกระทบในระยะยาวกับเศรษฐกิจประเทศไทยในระดับต่ำ แม้จะเป็นหนึ่งในคู่ค้าที่สำคัญของไทยโดยเฉพาะการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลควรกระจายความเสี่ยงด้วยการขยายตลาดส่งออกไปยังภูมิภาคอื่น เช่น เอเชีย แอฟริกา และตะวันออกกลาง พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์และส่งเสริมข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) และรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจของสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและความยั่งยืนให้เศรษฐกิจไทย.

5.2.2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายช่วงเวลการศึกษา เนื่องจากงานวิจัยนี้ครอบคลุมข้อมูลในช่วงปี 2556-2566 ซึ่งแม้จะเป็นช่วงเวลาที่มึเหตุการณ์สำคัญของวิกฤตเศรษฐกิจ เช่น วิกฤตโควิด-19 และสงครามการค้า แต่อาจไม่เพียงพอในการวิเคราะห์แนวโน้มเศรษฐกิจในระยะยาว หากขยายช่วงเวลาให้ครอบคลุมเหตุการณ์ในอดีต เช่น วิกฤตต้มยำกุ้งปี 2540 และวิกฤติแฮมเบอร์เกอร์ปี 2551 จะช่วยให้สามารถศึกษาแนวโน้มและวัฏจักรเศรษฐกิจไทยในระยะยาวได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจกลไกการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจถดถอยได้ดียิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มตัวแปรที่มีผลต่อเศรษฐกิจถดถอยและศึกษาผลกระทบของนโยบายรัฐบาล จากตัวแปรทางเศรษฐกิจในงานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาควรเพิ่มปัจจัยด้านสังคม อย่างเช่น โครงสร้างประชากรสูงวัย (Aging Society) ซึ่งอาจกระทบต่อการใช้จ่ายและกำลังแรงงาน รวมถึงระดับการศึกษาของประชากรที่มีผลต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และ ควรวิเคราะห์บทบาทของนโยบายรัฐบาลในการรับมือกับภาวะเศรษฐกิจถดถอยด้วยมาตรการต่างๆ เช่น โครงการคนละครึ่ง การลดภาษี นโยบายกระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชน เพื่อดูแลแนวโน้มและทิศทางผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงภายในประเทศ

3. ควรเพิ่มการเปรียบเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน เนื่องจากการเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวอย่างเช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เพื่อดูนโยบายการรับมือกับวิกฤตเศรษฐกิจต่างๆ และ ดูปัจจัยที่ส่งผลต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจหลังผ่านวิกฤตเศรษฐกิจ

4. ควรเพิ่มการศึกษาเชิงคุณภาพ เนื่องจากการศึกษางานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณแต่ไม่สามารถสะท้อนถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค นักลงทุน หรือภาคธุรกิจได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสามารถเพิ่มการศึกษาเชิงคุณภาพผ่านการทำแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลทางเศรษฐกิจที่ตัวเลขไม่ทราบอธิบายได้และเพิ่มความสมเหตุสมผลต่อแนวโน้มทางเศรษฐกิจ อย่างเช่น ความเชื่อมั่นของนักลงทุนหรือผลกระทบเชิงจิตวิทยาต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ

บรรณานุกรม

- Blavasciunaite, D., Garsviene, L., & Matuzeviciute, K. (2020). Trade balance effects on economic growth: Evidence from European Union countries. *Economies*, 8(3), 54. <https://www.mdpi.com/2227-7099/8/3/54>
- BBVA Research. (2021). Private investment as the engine of economic growth and social welfare. *BBVA Research*. https://www.bbvaresearch.com/wp-content/uploads/2021/04/EWPrivate_Investment_and_GDP_growthWB.pdf
- D'Adda, C., & Scorcu, A. E. (1997). Real interest rate and growth: An empirical note. *AMS Acta*. <http://amsacta.unibo.it/id/eprint/764/>
- Doménech, R., & Sicilia, J. (2021). Private investment as the engine of economic growth and social welfare. *BBVA Research*. https://www.bbvaresearch.com/wp-content/uploads/2021/04/EWPrivate_Investment_and_GDP_growthWB.pdf
- Gaiya, B. A., Sani, Z., Abeng, M. O., Okafor, H. O., & Adamu, Y. (n.d.). CBN business cycle 25-2. *Central Bank of Nigeria*. <https://www.cbn.gov.ng/out/2017/rsd/cbn%20business%20cycle%2025-2.pdf>
- Ibrahim, A. S., Lanhui, W., & Habibi, S. M. G. (2018). An analysis on the causes and effects of recent economic recession on the Nigerian economy. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 6, 453–463. <https://www.researchgate.net/profile/Abubakar-Sadiq-Ibrahim-2/publication/331979353>
- Investopedia. (2010). Recession. Retrieved February 10, 2024, from <https://www.investopedia.com/terms/r/recession.asp>
- Iversen, T. (2007). Economic shocks and varieties of government responses. In *Beyond varieties of capitalism* (pp. 278–306). Oxford University Press. <https://www.researchgate.net/publication/267953216>
- Marques, E. M. (2010). Work, wage and consumption: Valuing and displaying among manufacturing workers. *Etnográfica. Revista do Centro em Rede de Investigação em Antropologia*, 14(3), 527–547. <https://journals.openedition.org/etnografica/197>
- Olanrewaju, O. I., Idiake, J. E., & Oyewobi, L. O. (2018). Global economic recession: Causes and effects on Nigeria building construction industry. *Journal of Surveying, Construction and Property*, 9(1), 9–18. <https://ojie.um.edu.my/index.php/JSCP/article/view/12235>

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565, 5 พฤษภาคม). ถู เศรษฐกิจไทยจะไม่ฟื้นวิกฤตกรรม: เศรษฐกิจสหรัฐเสี่ยงถดถอย? ธนาคารแห่งประเทศไทย. https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_5May2022.html

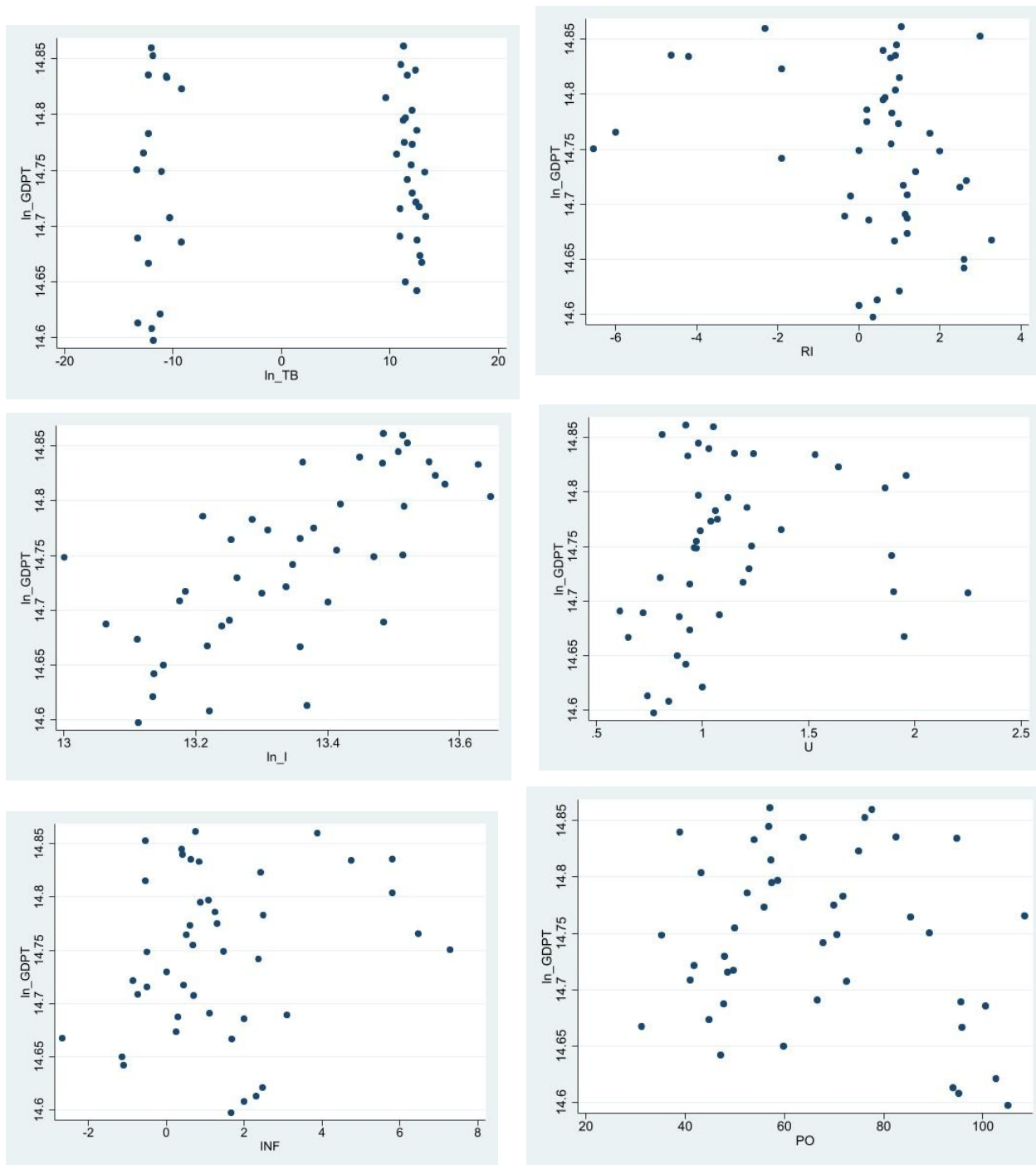
ณัฐธิญา ราชอิสาร และ วิณา สีสลาประเสริฐศิลป์. (2564). ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2564*.
<https://www2.huso.tsu.ac.th/ncom/husoicon2021/fullPDF/202115133725-462.pdf>

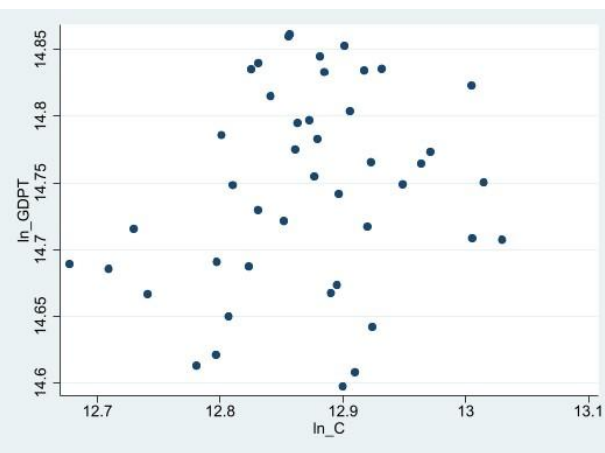
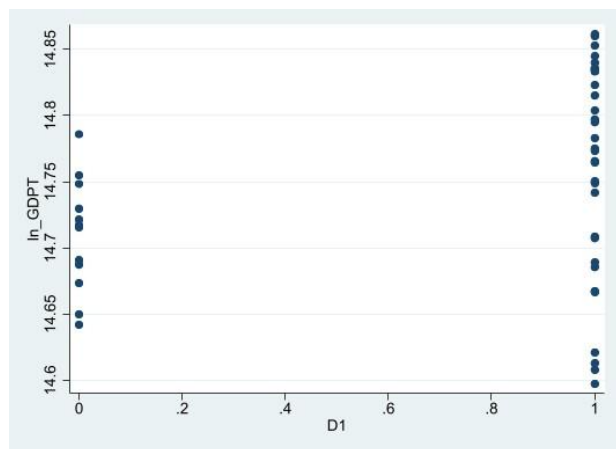
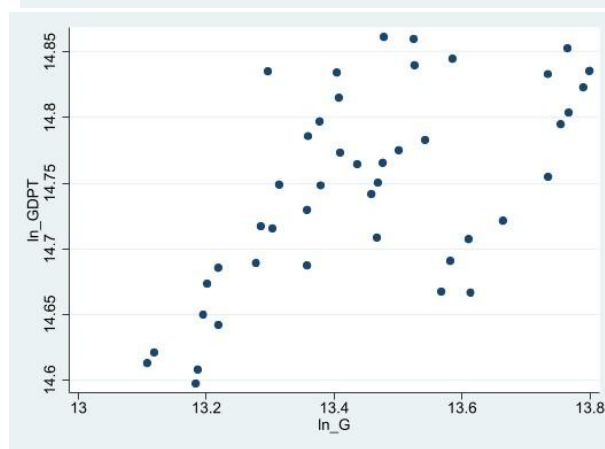
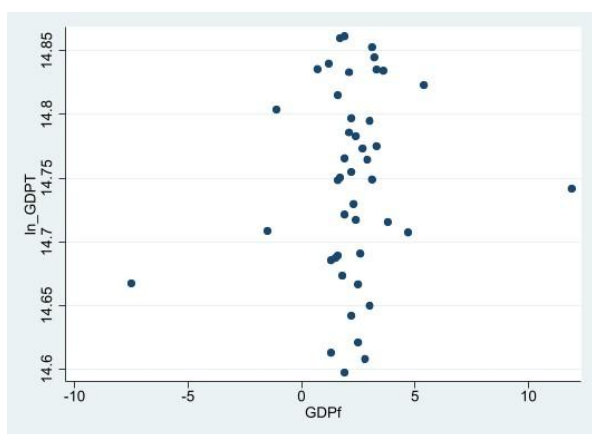
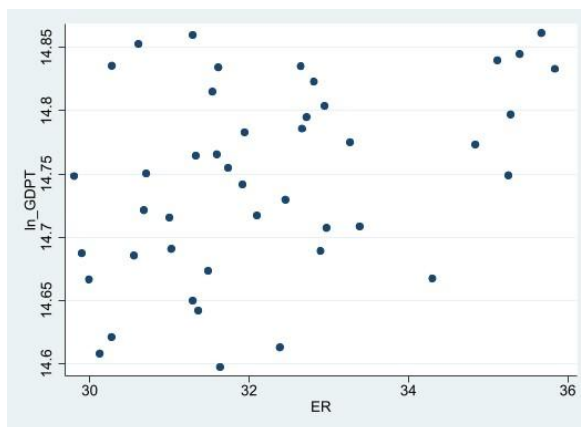
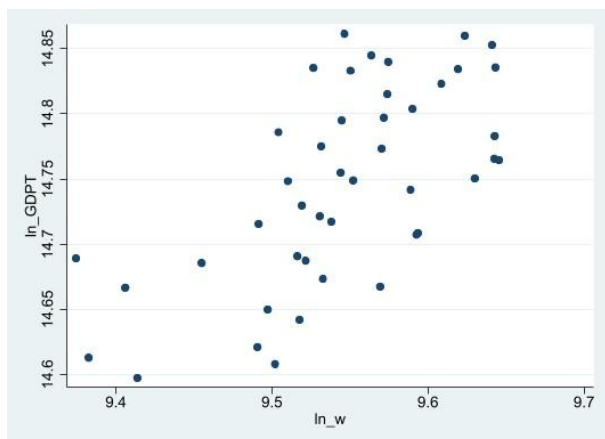
เสาวณี จันทะพงษ์. (2567, 2 มกราคม). เจาะลึกการเติบโตเศรษฐกิจไทยในรอบ 30 ปี: ความจริง ความหวัง และความพยายาม. *กรุงเทพธุรกิจ*. <https://www.bangkokbiznews.com/business/economic/1106409>

อภิชาติ สติตนิรามัย. (2567, 3 พฤษภาคม). ภูมิทัศน์เศรษฐกิจไทยในหม้อต้มกบ. *WAY Magazine*.
<https://waymagazine.org/apichat-satitniramai-thai-economic-landscape-in-a-frog-pot/>

ภาคผนวก

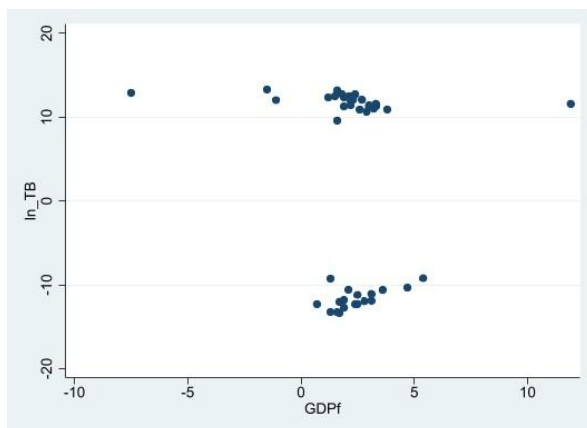
ภาพที่ 1: กราฟแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรอิสระของแบบจำลองวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศไทย

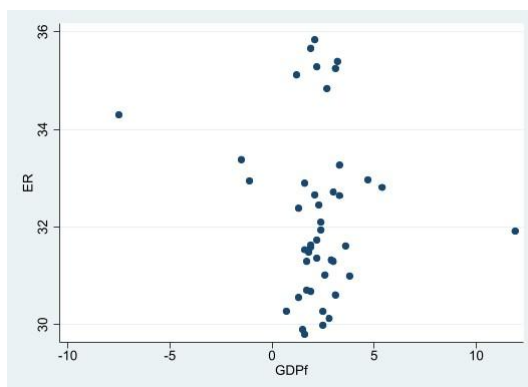
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 2: กราฟแสดงความสัมพันธ์ของผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อดุลการค้า

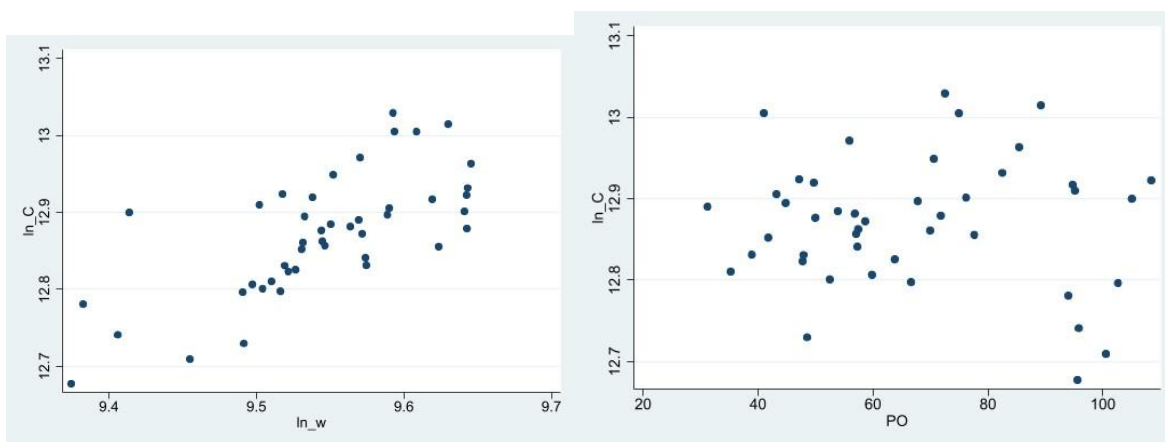
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 3: กราฟแสดงความสัมพันธ์ของผลกระทบของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาต่ออัตราการแลกเปลี่ยนอ้างอิงเงินตราต่างประเทศ

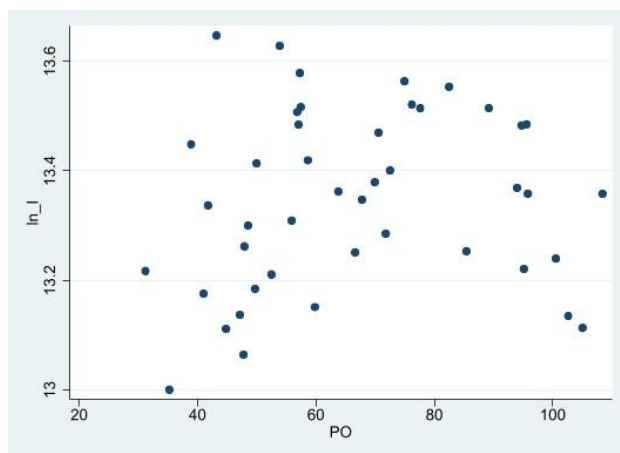
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4: กราฟแสดงความสัมพันธ์ของผลกระทบของราคาน้ำมันและค่าจ้างต่อการใช้จ่ายภาคเอกชน

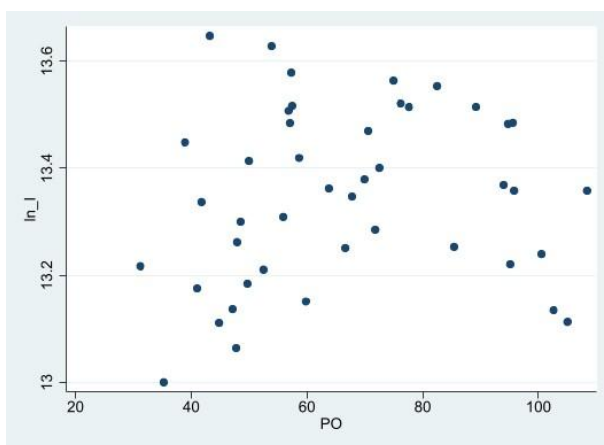
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 5: กราฟแสดงความสัมพันธ์ของผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชน

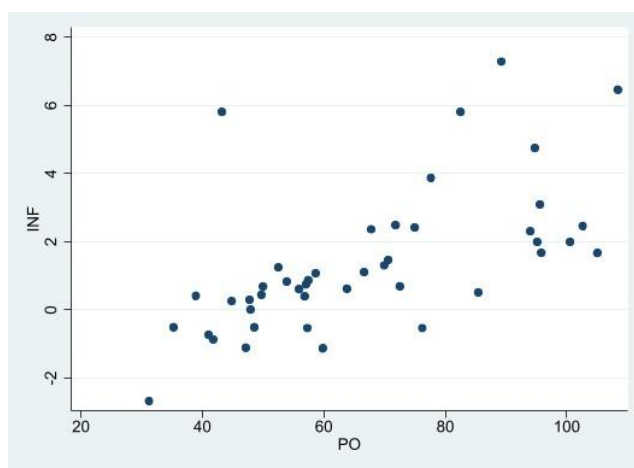
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 6: กราฟแสดงความสัมพันธ์ของผลกระทบของราคาน้ำมันต่อการลงทุนภาคเอกชน

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 7: ผลกระทบของราคาน้ำมันต่ออัตราเงินเฟ้อ

ที่มา: ผู้วิจัย